

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:356, 22 Haziran 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMÜ WELATAN YEKBINİ! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMÜ WELATAN YEKBINİ! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMÜ WELATAN YEKBINİ!

Burjuvazi kendi içinde bile silahlı savaş veriyor. Biz de 1980 öncesinin şu güzel sloganını hatırlayalım:

İŞÇİLER SİLAHLANIN, DEVİRİME HAZIRLANIN!

Burjuva siyasetinde kan gövdeyi götürüyor. Bu, işçi sınıfının savaşını yasal ve barışçıl çerçeveye içine hapsedmeye çalışanların hainliğini çok güzel sergiliyor. Burjuvazi, kendi yasalarını kendisi çiğneyip, kendi içinde silahlı kapışmaya girerken, işçi sınıfının illegal örgütlenmesini ve silahlı hazırlık yapmasını engellemeye çalışıyor, işçi sınıfına burjuvazi adına pusu kurmaktadır. İşçi sınıfı bu pusuya düşmeyecektir.

Burjuvazinin derin ekonomik bunalımının üstünde yükselen bir dizi siyasal operasyon ve cinayet ardına geliyor. Burjuvazi içi çıkar çatışmaları geçmiş devrimci durum döneminde bile görülmedik düzeyde kanlı boyutlara yükseldi.

Burjuva ekonomik ve siyasal ortamında kan gövdeyi götürüyor

MİT'teki hesaplaşma dört üst düzey yöneticinin başını yedi. Daha kimlerinkini ve nasıl yiyeceği bir yana. Ardından İTO başkanı Niyazi Adıgüzel ve yanındaki iki kişi öldürüldü. Öldüren intihar etti. Öldüren ve ölenlerin dördü de eski MHP'li. Adıgüzel Dalan'la birlikte ANAP'ta parti içi politika yapmak üzere ortak bir büro kiralamıştı. Ölenlerden eski gazeteci Mevlüt Işık da ANAP'lı Çankaya belediye başkanının basın danışmanıydı.

18 Haziran günü de ANAP kongresinde Özal'a suikast girişiminde bulunuldu. Bulunan eski bir MHP'li. Özal'a düzenlenen suikast burjuvazi içi siyasal kapışmanın bir sonucu da olabilir. Özal'ın kendisinin parti içindeki konumunu sağlamlaştırmaya yönelik bir oyunu da olabilir. Nitekim, suikast girişiminden sonra yapılan genel başkanlık seçimlerinde Özal bir çekimser oy hariç bütün delegelerin oyunu alarak genel başkan seçildi.

Her iki durumda da bu suikast girişimi burjuva siyasal tabloyu çok iyi yansıtır. Birinci durumda, burjuvazi içindeki kapışmaların MİT operasyonu, İTO başkanını öldürme gibi noktalardan, başbakanı temizleme düzeyine kadar yükseldiğini gösterir. İkinci durumda ise Türkiye'nin siyasal ortamında ancak böyle, suikastler düzeyinde oyun çevrilebildiğini gösterir. Yani her durumda işler, ağır dalaş, hırlaşma, küfürleşme düzeylerini aşmış, hesaplar, silahla, kanla görülmeye başlanmıştır.

Bu, işçi sınıfının savaşını yasal ve barışçıl çerçeveye içine hapsedmeye çalışanların hainliğini çok güzel sergiliyor. Burjuvazi, kendi yasalarını kendisi çiğneyip, kendi içinde silahlı kapışmaya girerken, işçi sınıfının illegal örgütlenme-

sini ve silahlı hazırlık yapmasını engellemeye çalışıyor, işçi sınıfına burjuvazi adına pusu kurmaktadır. İşçi sınıfı bu pusuya düşmeyecektir.

Siyasal cinayetlerin derininde ekonomik bunalım yatıyor

Ekonomide yeni bir altüst oluş ve yaprak dökümü yaşanıyor. Bazı şirketler batıyor, bazıları daha da semiriyor. İflasın eşliğindeki bazı şirketler "kurtarılıyor". TİSK başkanı Halit Narin'in şirketleri bankalara olan borcunu ödeyemediğinden iflasın eşğine geldi ve dört banka tarafından "kurtarıldı".

Burjuvazinin kurtarma kavramı da çok ilginç. Narin gurubunun kurtarılması şöyle oldu: Gurubun yüzde 10 hissesi Narin'e bırakıldı geri kalan hisseler, en büyük pay ve yönetim İş Bankası'nda olmak üzere, alacaklı dört banka tarafından paylaşıldı. Ercan holding de uluslararası şirketler tarafından "kurtarılıyor". *Güney'din* da dahil 9 gazetenin sahibi Veb Offset Tesislerini Asil Nadir satın aldı.

Dışa açılma girişimlerinin sonuç vermemesiyle ve Özal'ın 4 Şubat kararlarıyla gelinen ekonomik altüst oluş döneminde altta kalan burjuva kesimlerden biri de ihracatçı firmalar. Hükümetin Irak'a yapılan ihracata yaptığı peşin ödemeyi yüzde 78'den yüzde 58'e düşürmesiyle ihracatçı firmalardan acı feryatlar yükseldi. Hükümete sert eleştiriler geldi. TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantısında da hükümetin ekonomik politikası eleştirildi. Aynı toplantıda konsey başkanı Şakıp Sabancı eleştirenleri uyardı. Düşman karşısında gibi davranmanın, birbirine girmenin sakıncalı olduğunu söyledi. Sabancı şöyle dedi:

"Memleket, hükümet, bürokratlar, polis, belediye bizim. Onları karşıımızda görüp, onlara karşı otomatige bağlı mücadele havasına, onları devamlı kötüleme havasına girmenin hatasını artık anlamalıyız... Yönetenlere omuz vererek işler daha iyi gider." (*Cumhuriyet*, 4 Haziran 1988)

Sabancı, burjuvazinin kendini tüm ülkenin sahibi sandığını nasıl da açık etmiş. Hükümetin, bürokratların, polisin onların olduğu doğrudur da memleket nereden onların oluyor? Bu memleket bütün zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfındır, emekçilerindir. Hakkınız olmayanın üzerinde oturan ve böyle ahkam kesen keserleri, hükümetinizle, bürokratlarınızla, polisinizle, ordunuz ve tüm devlet kurumlarınızla alaşağı edeceğimiz günler geliyor.

Özal hükümeti, yaklaşan felaket karşısında her yolu deniyor. Özal'ın son ABD gezisi bir dilencilik turuydu. Uluslararası finans kuruluşlarından yeni borçlar bulmak, borç ertelemek için epey ter döktü.

Burjuva partilerde bunalımlar bir üst boyuta sıçradı

Bir bacağı işçi emekçi halka, ötekini burjuvaziye basacağı derken, SHP'nin bacakları ayrılmak üzere. SHP'deki hiziplerin kurultay öncesinde, il kongreleriyle girdiği savaş ortamı İstanbul kongresiyle iyice ısındı. İstanbul kongresinin iptali ise bunalımı bir üst boyuta yükseltti. SHP'deki bunalımın buradan öte gidebileceği tek adım kopmalar, bölünmeler, istifalardır. Türkiye'nin sürekli sola kayan siyasal ortamında SHP'nin solundan, gerçek sola doğru kopmalar çok olasıdır.

ANAP ve DYP de, SHP'ye oranla daha az olmakla birlikte, kendi geçmişlerine oranla bir üst düzeyde bunalımlar yaşıyorlar. SHP'nin daha bunalımlı olması onun çelişik işlevinden geliyor.

DYP'nin özellikle parlamento

gurubu toplantıları sürekli parti içi dalaşmayla geçiyor. 31 Mayıs'taki TBMM Genel Kurulu'nda DYP Siirt milletvekili Zeki Çeliker ve Manisa milletvekili Ümit Canuyar kavga ettiler. Kavgayı önlemeye çalışan DYP'li Mustafa Çorapçıoğlu'nun pantolonu söküldü.

ANAP'ta şimdilik partililerin birbiriyle hırlaşmaları, birbirlerini faşistlikle suçlama vb. düzeyde giden bunalım, asıl kongre sonrasında patlayacak gibi görünüyor. Burjuva basında kongreden sonra bakanlıklarda ve parti yönetiminde değişikliklerin gündeme gelmesi söylentisi var. ANAP'taki bunalım asıl o zaman yükselecek.

ANAP gemisi şimdilik yavaştan batıyor. Batan gemiden kaçan da olur, kaçarken birbirinin sağına soluna basma, ezme, ezilme de olur. Bugünkü siyasal ortamda ANAP bunlardan kaçınamayacaktır. Keçeciler kendi durumlarını "bugün seçim yapılsa pek istemediğimiz gibi sonuçlanabilir" diye dile getirdi.

Fırtına öncesi sessizlikten fırtına öncesi uğultuya

Gazetemizin geçen sayısında, başhaberi "görünüştü bu durgunluk, fırtına öncesinin sessizliğinden başka birşey değildir, fırtına geliyor" diye bitirmiştik. Artık fırtına öncesi sessizlik bozulmaya başladı. Şimdi fırtınanın uğultuları gelmeye başladı.

Petrol işçileri, belediye işçileri, şişe ve cam işçileri, işi yavaşlatma, fazla mesaiye kalmama, topluca viziteye çıkma, sakal bırakma vb. eylemlerle direnişler. Direnişteki işyeri ve işçi sayısı da giderek yükseliyor. İzmir'de pazarcılar

haftada birgün pazar kurulmasına karşı protesto başlattı. Belediye zabıtasıyla ve polisle çatıştı.

İşçi, emekçi kadınların sokağa çıkıp eylem yapmaları ise fırtınanın en açık işaretlerindedir. İstanbul, Ümraniye'de gecekonduculardan sokağa çıkan kadınlar susuzluk sorununun çözümü için iki kez yol kestiler. Bir seferinde resim çekmeye çalışan bir *Güney'din* gazetesi muhabirini polis sandıkları için tartakladılar.

Cezaevlerindeki eylemler ise artık burjuvaziye yıldırımaya başladı. Tutuklu ve hükümlüler her eylemleriyle bazı haklarını alıyorlar.

Kürt halkının savaşını karşısında Olağanüstü Hal Bölge Valisi Kozakçıoğlu, pişmanlığa davet bildirileri yayınlıyor. Davetiyesi ragbet görmediği için devrimcilerin bunu duymadığını sanıyor ve duyurmak için yeni yöntemler arıyor. Ayrıca Kozakçıoğlu'nun, gazetelerde, "köy koruculuğu, asgari ücretle çalışılan işçilikten daha iyidir" diyen ve artık köy korucularının rahatça avlanan bir hedef olmaktan çıktığını belirten bir açıklaması yayımlandı. Anlaşılın burjuvazi köy korucusu bulmakta güçlük çekiyor. Sömürgeci burjuvazinin emekçiyi emekçiye kırdırma oyunları iflas ediyor.

Bir yanda, ekonomik bunalımı derinleşen, bu bunalım üzerinde siyasal bunalımı yükselen, giderek yönetemez duruma düşen burjuvazi, öte yanda eylemleri yenden yükselmeye başlayan işçi sınıfı. Bunlar devrimci durumun gelmekte olduğunu müjdeliyor. Haydi hazırlıkları hızlandıralım.

Nezihe Dalyan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulumundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Düzenin iğrençliğini gördükçe içimiz ateş gibi yanıyor

Merhaba yoldaşlar, Düzenin çapraşıklığını ve iğrençliğini gördükçe içimiz çelik bir disiplinle ateş gibi yanıyor.

İktidarsızlık burjuvaziye birbirine düşürüyor. 1 Haziran'da MHP'lilerin birbirine girmesi ve sonuç 4 ölü. Özal ve onun güdümlü hükümetine, onun yandaşlarıncı vurulan bir darbe diyebiliriz.

Partiyle paylaşacağım o kadar çok şey var ki, gelecek yoldaşı özlemle bekliyorum, sabırsızlanıyorum. Her gün yazabildiğimce yazmak geliyor içimden. Sanırım bu, partinin temel ilkelerini benimsememendir.

Geçenlerde bir işçi arkadaşla evde sohbet ediyorduk. Aldım gazeteyi elime, başladım parti programını okumaya. Arkadaşa okudukça usundaki soruları sormaya başladım. Resmilerle ayrışamamızın sebebini sordu. Ben de oportünist bir yapı içinde düzenle uzlaştıklarını dilim döndüğünce anlatmaya çalıştım. Başlarda savunur görünürken, sonradan, bunun bir uzlaşma olduğunu kabullendi.

Okurlarımıza duyuru

Değerli *İşçinin Sesi* okurları, Gazetemizin, 15 sterlin olan Türkiye dışı abone bedelini, 353. sayımızdan itibaren, yeni bir sınıflandırma yaparak değiştirdik.

Son yıllarda, abone sayısında olduğu kadar, uluslararası posta taşıma ve baskı masraflarında da artışlar oldu. Oyle ki, örneğin Avustralya için yaptığımız posta masrafı, abone bedelini aşar duruma geldi. Bunun önüne geçmek için abone koşullarını yeniden düzenledik.

Yeni düzenlemeye göre yıllık ve altı aylık abone bedelleri şöyledir:

BÖLGE	YILLIK	6 AYLIK
İngiltere	20 Sterlin	10 Sterlin
Avrupa	22 Sterlin	11 Sterlin
Ortadoğu	40 Sterlin	20 Sterlin
K. Amerika	40 Sterlin	20 Sterlin
Avustralya	48 Sterlin	24 Sterlin

Yeni abone koşulları 353. sayımızdan itibaren geçerli olacak, eski abonelerimiz, abonelikleri bitene kadar yeni düzenlemeden etkilenmeyeceklerdir.

Görüşmelerimiz sürüyor. Arkadaş notlar olarak işyerindeki işçi arkadaşlara da bilinç vermek için çalışmaya girişti.

Petrol-İş, örnek bazı girişimlerde bulunuyor. Son olarak Ankara Şubesi, işçi çocuklarına hiçbir karşılık beklemaksızın ders vermeye başladı, Ankara Şubesi'nin bu örnek tavrını, özellikle şube başkanını kutlamak gerek. Amaç ders vermekten öte, işçilere sınıf çelişkisini benimsetebilmektir.

Mektubumda güncel yaşamımdan kesitler sunmaya çalıştım. "Yaşasın TKP'miz" belgisini alanlarda haykıracağımız günlerin yakın olduğu inancı ile merhaba yoldaşlar!

Y.Emre, Ankara

İşçi kadını yalnız 8 Mart'ta değil her eylemde kutlarız

Değerli yoldaşlar, Biz *Lokomotif* olarak, bu yazımızın konusunu, son dönemlerde, Türkiye'de yapılan işçi eylemlerinde, ön saflarda haykıran işçi ve emekçi kadınlara ayırıyoruz.

Türkiye'de işçi emekçi kadınlığımız, önceki yıllara nazaran çok daha militandır. Son dönemlerde yapılan işçi eylemlerinde, kadınlığımızın, en ön saflarda gösterdikleri kararlılık burjuvazinin yüreğine korku salmaktadır. Eylemlerde kadınlığımız, burjuvazinin polisini ve jandarmasını dinlemiyor, onlara karşı koyuyor, onlara rağmen eylemlerini gerçekleştiriyorlar. Bu da gösteriyor ki, Türkiye'de yapılacak devrimde kadınlığımızın büyük payı olacaktır.

İşçi emekçi kadının yeri yalnızca evi değil, sokakta, fabrikada, grevde, her türlü eylemde, onun yeri sınıf kardeşlerinin yanında, omuz omuza dövüş ve mücadele alanlarıdır.

Kadınlığımızı yalnız 8 Mart'larda değil, her yerde ve her türlü eylemde kutlarız. Asırlardan beri burjuvazi, ezilen kadını işçi sınıfının yolundan ayrı tutmaya çalıştı, çalışıyor da. Artık yetti diyoruz. Burjuvaziye bu fırsatı vermeyeceğiz. Kadının kurtuluşu komünizmdir. Ama bunun da zeminini şimdiden hazırlamamız gerekiyor.

Lokomotif, Paris

Mektup

Değerli yoldaşlar, Bizler üniversite öğrencisiyiz. Partiyle tanışmamız 2 ay önce bir yoldaş aracılığıyla oldu. Bu süreç içinde bir grup oluşturduk. Ve kendi aramızda okuma, tartışma kümeleri kurduk. Gazete dağıtımı, keseneklerin toplanması ve çevremizle sıkı bir diyalog kurma aşamasındayız. Şimdilik sayımız 8, ancak inanıyoruz ki bir başka yazımızda 108 olduğumuzu bildireceğiz. Çünkü, kendilerine güvenip konuştuğumuz arkadaşlar, büyük coşku ve moralde sarılıyorlar. Onlar da bizim gibi sağlam bir teoriyi, güçlü bir silahı arıyorlar.

Şu da bir gerçek ki, yoldaşlar, yeterince çaba sarfettiğimiz söylenemez. Bunda küçük burjuva alışkanlıklarımızın yanı sıra, çevremizin de küçük burjuva kökenli oluşu etkili olmuştur. Bu insanlar, ki en devrimcileri bile (hepsi değil tabi) işin felsefesini yapan, devrimci pratikten uzak, sağlam bir teoriden yoksun, oportünizm hastalığına yatkın kişiler. Biz de böyle olduğumuz farkına, ancak partiyle tanıştıktan sonra varabildik ve gerçekleri daha iyi kavradık.

Şuna kesin inanıyoruz ki özlediğimiz dünyayı ancak ve ancak

komünistler kurabilir. İşçiler, emekçiler kurabilir.

Selam güneşe uzanan ellere!

Selam TKP'mize!

Deniz İnanç,
Salih Güvenir

Nasıl ve hangi dille eğitim yapalım?

Bir kitapta Aziz Nesin, "komünist partisine üye olmayan hiç kimse komünist olamaz" tanımını yapmıştı. Aziz Nesin'in tanımına göre ben de komünist değilim. Ama komünist olmamam, bana TKP tarafından gönderilen yayınları okuduktan sonra güvendiğim arkadaşlara vermeme engel olmuyor.

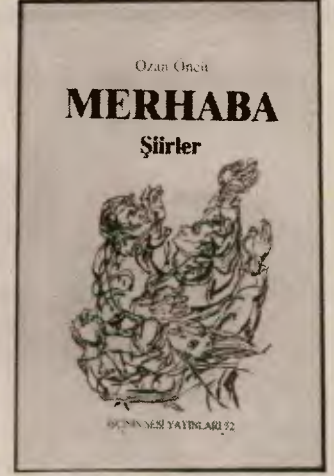
Son olarak gönderdiğiniz *Eğitim El Kitabı* elime geçti ve gerçekten çok sevdim. Bu kitabı da özümleyip notlar tutarak yine arkadaşlarımla paylaşmayı düşünüyorum.

Yolladığınız iki kitaptan en çok ilgimi çeken ve düşünmeme yol açan *Eğitim El Kitabı* oldu. Ancak, yayın organımızın ve partimizin, ayrıca partimiz TKP'nin izlediği yolu benimseyip ona sempati duyan her yoldaşın eleştiriye açık olduğunu düşünerek bir eleştiri getirmek istiyorum.

Eleştiriye kısaca anlatmaya çalışayım:

Bence *Eğitim El Kitabı* tamamıyla belli bir bilgi birikimi olan yoldaşlara hitap ediyor. İncelediğim kadınıyla kitapta hiç üzerinde durulmamış noktalardan biri, hiçbir şeyden haberi olmayan insanların nasıl ve hangi dille eğitime çalışacağımızdır. Ayrıca ezildiğinin, sömürüldüğünün farkına varmış ve bir şeyler yapmak isteyen, ama okuma alışkanlığı olmayan insanlara hangi kitapları vererek, Marks, Engels, Lenin gibi liderlerin yazdıklarını kavrayabilecekleri seviyeye eriştirebileceğimizeyiz. Bunlar gördüğüm kadınıyla açıklanmamış.

Kavgaya bir *Merhaba* daha!

İşçi sınıfı dalga dalga grev boylarına, miting ve yürüyüşlere çıkar da durur mu? Yiğit kavgaya çıkar da, sel olup bendini aşar da, acısını öfke hıncını bilinç yapar da, bunu duyurmadan olur mu?

İşçi en büyük olur da, siyaset meydanına eli nasırlı yumruğunu vurur da, sanatta kendini göstermez olur mu? Olmaz!

Şiirde de kuşaktan işçiler, ileri işçiler, komünist işçiler kendilerine yer açıyor. İşte Ozan Öncü! Onun şu dizeleri, "gelecek onun için savaşılanlardır" anlayışının, sınıfın yarına umutla, hırsıyla baktığının anlatımıdır:

Şahan atma bineyim

Hey anam hey

Ovalara süreyim

Hey anam hey

Uslu gönül gazaba gelmiş

Hey anam hey

Ben bu sevinci neyleyim.

Ozan Öncü, bu coşkuyla haykıran sesiyle size *Merhaba* diyor.

M.K.

Bizler bu konuda şöyle birşey yapıyoruz: Okuması olup da okumayı gaye edinmemiş arkadaşlara, değişik ülkelerdeki devrim hareketlerinin deneylerini, toplumsal yaşayışı, vb. içeren romanları vererek, kültürel bakışlarını genişletmeye ve mücadelecilik tavırlarını ilerletmeye çalışıyoruz.

Yılmaz Genç, İstanbul

İşçinin Sesi'nin notu:

Değerli yoldaş, Roman okutarak çok iyi yapıyorsunuz. Bu bir yoldur. Ama herkesin

kitaptan öğrenmesi diye bir zorunluluk yoktur. *Eğitim El Kitabı*, komünist kadroların ve kadro olmaya aday sempatanların derinlemesine eğitimine yöneliktir. Bunun yanı sıra, asıl olarak gazete temelinde eğitim gereklidir.

Bu yollardan yetişen yoldaşlar, okuma alışkanlığı olmayanlara, bazı bilgileri duru bir biçimde sözlü akatararak, siyasal pratikten çıkan dersleri doğru kavratarak, eylem içinde gerçekleri aydınlatarak yardımcı olabilirler.

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımını daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,

Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımını artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevidir. Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

İŞÇİNİN SESİ
devrim için savaşanların sesidir!
ABONE OL! ABONE BUL!

Sınıfa,
sempatizana,
kendine güven!

15-16 Haziran ayaklanmasından 18 yıl sonra yalın gerçek yine karşımızda:

HAK ALMANIN YOLU

YENİ 15-16 HAZİRANLARDAN GEÇİYOR

Geçtiğimiz mayıs ayı sonunda da, ülkemizde sendikal yasa değişiklikleri yaşandı. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün genel kurulunda hükümetin durumunu kurtarmak için yapılan makyaj niteliğindeki değişiklikler işçilere hiçbir şey getirmede, tersine petrol işkolunda yeni kısıtlamaları da beraberinde getirdi. İşçilere verdik dedikleri "grev mahallinde kalabalık oluşturmak, dört grev gözcüsü" gibi haklar(!) işçilerin zaten fiilen çoktan kullandığı haklardı. Görülüyor ki yeni haklar ancak yeni 15-16 Haziranlarla alınır.

Kemal Yıldırım, İstanbul

15-16 Haziran ayaklanmasının bu yıl 18. yıldönümünü kutluyoruz. 1970 yılının sıcak haziran ayında yaşanan ayaklanma yine bir sendikalar yasası değişikliği nedeniyle meydana gelmişti. Henüz üç yaşını doldurmuş olan DİSK'i fiilen kapatmak anlamına gelen yasa değişikliği, iktidardaki Adalet Partisi tarafından parlamentoya getirilmişti.

Tasarı kabul ediliyor

8 Haziran 1970 günü mecliste görüşülerek kabul edilen 274-275 sayılı yasalarda değişiklik öngören tasarıya göre, işkolunda çalışan işçilerin üçte birini örgütleyemeyen sendikacılar, toplu iş sözleşmesi yapma hakkını kaybediyordu. O tarihte DİSK'te bu koşula uyabilen bir tek Lastik-İş sendikası vardı. Yani DİSK fiilen tasfiye ediliyordu.

Yasa tasarısının mecliste kabul edildiği 8 Haziran 1970 günü AP'nin çalışma bakanı Seyfi Öztürk kürsüden şöyle diyordu:

"Güçlü sendikacılığı ön planda tutuyoruz. Türkiye'de bine yakın sendika var. Sendika enflasyonuna son vermek gerekir. Ölçsüz hare-

ketler hukuk sınırları içine sokulmalıdır. Kontrol ve denetim getirilmelidir." (Cumhuriyet, 8 Haziran 1970)

Meclisteki muhalefet partileri de farklı görüşte değillerdi. Güven Partisi sözcüsü Vefa Tanır şöyle konuştu:

"Marksçı-Leninci kuruluşlar, bu tasarıya karşı çıkacaklardır. Onların karşı çıkması bile bu tasarrın ne kadar isabetli olduğunun delilidir." (Cumhuriyet, 8 Haziran 1970)

Adalet Partisi sözcüsü Hasan Türkay ise şöyle dedi:

"Türkiye'de işgal ve tahrikleri benimseyen kuruluşlar vardır. Bunlar ideolojik amaçlarını gerçekleştirmeye çalışıyorlar." (Cumhuriyet, 8 Haziran 1970)

O yıllarda "ortanın solunda" olan CHP'li milletvekilleri tasarrın lehinde konuşular. O gün mecliste tasarıya karşı çıkan tek konuşmayı Türkiye İşçi Partisi milletvekili olan, Lastik-İş genel başkanı Rıza Kuas yaptı. (Kuas aynı zamanda DİSK'in kurucusu ve yürütme kurulu üyesiydi.)

Milliyet gazetesi başyazarı Abdi İpekçi 14 Haziran 1970

tarihli başyazısında, yasa değişikliğinin birçok olumlu yönü olduğunu belirtmekteydi. Üçte birlik barajın ise, DİSK aleyhine bir eşitsizlik yarattığını vurgulayarak, DİSK'e hızlı biçimde üye artışı sağlamayı önermekteydi.

DİSK'in önemli çalışmaları

Tasarı yasalaştığında en büyük zararı görecektir olan DİSK, çalışmalarına bir ay önceden başlamıştı. Yöneticiler tasarrın meclisten geçmesi halinde girişimlerde bulunmak üzere bir "uyarı heyeti" kurmuşlardı. Kemal Türkler'in başkanlığında, Rıza Kuas, Kemal Nebioğlu, Kemal Sülker, Celal Beyaz ve Ehliman Tuncer'den oluşan bu heyet Ankara'da cumhurbaşkanı, başbakan, anamuhalefet partisi genel sekreteri, Milli Güvenlik Kurulu genel sekreteri ve Milli Birlik Gurusu'nu ziyaret ederek görüşmelerde bulunacaklardı.

Tasarıyı protesto etmek için yapılacak eylemleri planlamak üzere de bir "eylem komitesi" kurulmuştu. Bu komite şu sendikacıardan oluşuyordu: Kemal Nebioğlu, Hilmi Güner, Salih Çetin, Celal Beyaz, Avni Erakalın, Mustafa Baştan, Şinasi Kaya.

3-5 Haziran 1970 tarihleri arasında toplanan DİSK Yönetim Kurulu'nda, 274-275 sayılı yasalarda yapılması düşünülen değişikliklere karşı çıkma kararı alınıyordu. Bu yasa değişikliklerinin, devrimci sendikacıların çalışmalarına olanak tanımaya-çağı vurgulanarak, anayasal hakların savunulması kararlaştırılıyordu.

DİSK'in uyarı heyeti Ankara'ya 10 Haziran'da gitti. Başbakan Süleyman Demirel DİSK yöneticileriyle görüşmeyi kabul etmedi.

CHP genel sekreteri Bülent Ecevit, o sıralarda çalkantılı günler geçiren partisinin kongresine hazırlanıyor olduğundan, "yeterince zaman ayıramadığı" DİSK yöneticilerine yine de destek sözü verdi.

Ankara'daki temaslarından hiçbir olumlu sonuç alamayan DİSK yöneticileri, Merter'deki Lastik-İş binasında işyeri temsilcileriyle taban toplantılarına başlıyorlardı.

Ayaklanma başlıyor

DİSK 17 Haziran Çarşamba günü miting kararı almıştı. Ancak 15 Haziran Pazartesi günü, sabah fabrikalarına giden işçiler, işbaşı yapmadılar. Anadolu yakasında Otosan, Arçelik, Singer, Devlet Malzeme Ofisi, EAS, Aksan gibi daha birçok fabrikanın işçileri Ankara asfaltı üzerinde yürüyüş yaptılar. Yeni tasarıyı protesto eden sloganlar atıldılar. (Yasa değişikliği meclisten geçmişti ama henüz yasalaşmamıştı. Çünkü o yıllarda çift meclis sistemi vardı. Meclisten geçen tasarı senatoda da onaylanırsa yasa haline geliyordu.)

İlk gün işçi eylemleri olaysız geçti. Burjuvazi henüz ne yapacağını bilemiyordu. İşçilerin bu biçimde çıkışı şaşkınlık yaratmıştı.

16 Haziran günü ise işçilerin İstanbul sokaklarında yürüyüşleri, polisi önlerine katarak kovalamaları dillere destan oldu. Militan eylemin doruklarında önemli örnekler verildi, birçok yol gösterici yanı sıra yıllara dersler çıkartılarak aktarıldı.

16 Haziran'da işçiler yine bir önceki gün gibi fabrikaların bahçe ve avlularında toplanarak işbaşı yapmadılar. 15 Haziran'a kıyasla daha örgütlü yürüyüşler

başladı. İşçiler, ellerinde, ne için yürüdüklerini belirten pankartlarla yürüyorlardı. Demirel iktidarına karşı dövizler ve pankartlar taşıyorlardı. Ellerinde Türk bayrakları olduğunu da ekleyelim.

İlk çatışma

İşçi yürüyüş kollarıyla polisler arasında ilk çatışma Levent'te Tekfen ampul fabrikası önünde oldu. İstinye'den gelen Kavel işçileri Ayazağa'da Oto Sanayi işçileriyle birleşmişlerdi. Birlikte Zincirlikuyu yönüne doğru yürümeye başlamışlardı. Levent'te, Gültepe yöresinin işçileriyle kolu daha da genişletmişlerdi. En önde kadın işçiler yürüyorlardı. Tekfen fabrikası önünde toplum polisi barikat kurmuştu. Arkalarında ikinci bir barikat da inzibatlar kurmuştu.

İstanbul Emniyet müdür muavini Kenan Koç, işçilere "dağın" uyarısı yaptı. İşçiler dağılmayıp barikatı yarmaya yöneldiler. Toplum polisi coplamaya kadın işçilerden başladı. Erkek işçiler buna taş, sopa ve demir çubuklarla karşılık verdiler. İşçiler polisleri önlerine katarak kovalamaya başladılar. Polisler yoldan geçen araçları durdurarak kendilerini bunlara zor attılar.

Anadolu yakasında ise Otosan işçileri Ankara yolu girişinde toplum polisiyle karşı karşıya geldiler. Burada işçi polis çatışması başlamadan önce, iki tuğgeneral, Mehmet Harput ve Vahit Üner işçilerden dağılmalarını istediler. Ancak işçiler yürüyüşlerine devam edince, polisler çatışma başladı. Polisler üzerlerine yürüyen işçilerden kaçmak için arabalarına koştular.

Bu sırada Emniyet müdür muavini Nihat Kaner askerlere doğru koşarak "polisleri öldürecekler, kurtarın" diye yardım istedi. Askerlerin iki tarafın arasına girmeyle polisler kurtarıldı. İşçiler de Üsküdar yönüne doğru yürümeye devam ettiler. Üsküdar iskelesine kadar "işçiyiz, güçlüyüz", "çoban sülü istifa" diye bağırıyorlardı. Üsküdar'da vapur seferleri iptal edilmişti.

Asıl büyük çatışma

İşçiler önce Kuzguncuk yönüne doğru yürüyüp Tekel depolarında çalışan işçileri de yanlarına aldılar. Sonra bir haber geldi: Arçelik işçileri Gebze yönünden İstanbul'a geliyorlardı. İşçiler bunun üzerine tekrar geri dönerek, Ankara asfaltı girişinde Arçelik işçilerini beklemeye başladılar.

Saat 13 sıralarında, ellerinde Türk bayrakları ve Otosan flamları taşıyan binlerce işçi Kadıköy meydanına doğru gelmeye başladılar. Askeri birlikler Kadıköy çarşısına barikat kurmuşlardı. İşçiler askeri barikata rağmen yürüyüşlerine devam etmek istediler. Askerler havaya ateş açtılar. İşçiler gerilemek zorunda kaldılar.

Ayrı bir koldan, Kuşdili'den Altıyol'a gelmekte olan işçiler, Kuşdili'nde bir polis aracını tahrip ettiler. Polisler bir işçiyi gözaltına

(Devamı 4. sayfada)

15-16 Haziran, Türkiye işçi sınıfının tarihine altın harflerle yazılmış iki gündür

Daha nice ayaklanmalara!

Yıl 1970, 15-16 Haziran. İstanbul'da işçiler ayaklandı. Türkiye işçi sınıfının burjuvazinin ordusuyla, polisiyle göğüs göğüseye çatıştığı ilk büyük ayaklanma.

Türkiye işçi sınıfı, 1960'ların başlarında, göreceli olarak daha küçük eylemlerle burjuvaziye karşı gücünü sınıyordu. 1968'de ise devrimci durum oluştu ve mücadele hızla yükselmeye başladı. 15-16 Haziran 1970'de 100 000'i aşkın işçi, sendikal yasalardaki değişikliklerle kazanılmış olan haklarının gaspedilmesini protesto etmek için ayaklandı.

"İşçi ordu elele" belgisiyle yola çıkan işçiler, eylemin içinde kısa sürede bu belginin yanlışlığını anladılar. Burjuvazinin ordusu, polisi, tanklarıyla, süngüleriyle işçilerin üzerine saldırdı. Bunu gören işçiler burjuvazinin ordusuna, tanklarına, süngülerine taş ve sopalarla karşılık verdiler. Burjuvazinin ordusunu, polisini geri püskürttüler. Burjuvazinin

Hak almanın yolu 15-16 Haziranlardan geçiyor.

yüreğine korku saldılar. "Zengin Mutfağı" filminde çok güzel yansıtıldığı gibi, burjuvalar köşe bucak kaçtılar. Sonra da faşist itleri beslemeye başla-

dılar. Türkiye işçi sınıfının bu şanlı ayaklanması, ciltler dolusu kitabın öğretilmediğini öğretti. Büyük bir deneyim kazandırdı.

1971, 12 Mart'ında ordu yöne-

time el koydu. İşçilerin, devrimcilerin mücadelesini engellemeyi denediler, ama bu boşuna çaba çok sürmedi.

İşçi sınıfı grevlerde, fabrika işgallerinde, barikat savaşlarında, 1 Mayıs'larda burjuvaziye karşı dev gücünü gösterdi. Kızıl bayraklarla alanları doldurdu. Tüm emekçiler onun yanına doluştu. Oportünizmin boğucu etkisi olmasaydı, ülke devrime doğru gidiyordu. Devrimci durum oportünizmin etkisini de kırarak ilerliyordu.

Gittikçe yükselen devrimci durumu bastırmak, işçi sınıfının sesini kesmek gelen 12 Eylül faşizmi dayatıldı. Karanlık yıllar yaşandı ama faşizm de fazla sürmedi.

Türkiye işçi sınıfı bugün, yine şanlı bir mücadele veriyor. 1970'li yılların deneyimleriyle dolu olan işçi sınıfımız, daha nice 15-16 Haziran'lar yaratmaya, bu kez zafere ulaşmaya hazırlanıyor.

Hüsam Kuzgun

(Baştarafı 3. sayfada)

almak istemişler, işçiler de arkadaşlarını polislin elinden zorla almışlardı.

Saat 17'de tekrar büyük bir gurup oluşturan işçiler, Kadıköy işkeslesine geldiler. Burada askeri birlikler yine barikat kurmuştu. Bir general jipin üstüne çıkarak işçilere konuşma yaptı. İşçiler generali dinlerken polisler bir işçiyi sürükleyerek Kadıköy Kaymakamlığına götürdüler. Bunun üzerine işçiler kaymakamlığa giderek arkadaşlarını çıkartmak istediler. Bu sırada kaymakamlıkta yangın çıktı. Polisler ateş etmeye başladılar. İşçiler araçları kendilerine siper ederek karşı koymaya çalıştılar. Büyük bir arbede çıktı. Polis kurşunlarıyla üç işçi yaşamını kaybetti: Mehmet Gıdak, Yaşar Yıldırım, Mustafa Baylan...

Herkes yasaya karşı kesildi

Ankara'da o gün iki kez toplanan Bakanlar Kurulu, saat 19'daki toplantısından sonra İstanbul ve İzmit'te bir ay süreyle sıkıyönetim ilan etti. DISK yöneticileriyle birlikte binlerce militan işçi gözaltına alındı. Gece sokağa çıkma yasağı kondu. O gece İstanbul'un işçi semtlerinde "işçi avı" başladı. Ama öte yandan, herkes yasaya karşı çıkmaya da başladı.

İşçilerin eyleminden sonra burjuvazide "sağduyu" sahibi sesler yasa değişikliğinin tekrar gözden geçirilmesini istediler. 22 Haziran'da CHP meclis gurubu yasanın yeniden incelenmesini istedi.

27 Haziran'da ise Türkiye İşveren Sendikaları Başkanı Halil Kaya "işverenlerin yeni sendikalar yasa tasarısına karşı olduğunu" açıklıyordu. (Milliyet, 28 Haziran 1970)

15-16 Haziran ayaklanması işçi sınıfımızın tarihinde önemli bir dönemeç noktası oldu. İşçilere, kendi haklarına militanca sahip çıktığında çok şey kazanacaklarını, karşılığında kaybedecek hiçbir şeyleri olmadığını gösterdi. Bu eylemle, işçi sınıfının bilinci muazzam ilerledi. "İşçi ordu elele" sloganıyla başlayan eylemin sonunda, işçiyle ordunun değil elele, gırtlak gırtlığa olduğu kafalara yazıldı. Sonraki yıllarda eylemlerde Türk bayraklarının yerini kızıl bayraklar aldı. Ankara'ya gidip diplomatik görüşmeler yapmanın boşluğu anlaşıldı.

Haydi yeni 15-16 Haziranlara

Geçtiğimiz mayıs ayı sonunda da, ülkemizde sendikal yasa değişiklikleri yaşandı. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün genel kurulunda hükümetin durumunu kurtarmak için yapılan makyaj niteliğindeki değişiklikler işçilere hiçbir şey getirmedi, tersine petrol işkolunda yeni kısıtlamaları da beraberinde getirdi. İşçilere verdik dedikleri "grev mahallinde kalabalık oluşturmak, dört grev gözçüsü" gibi haklar(!) işçilerin zaten fiilen çoktan kullandığı haklardı.

Hak almanın yolu, Ankara'da diplomatik kulislerden değil, fabrikalardan, eylem alanlarından geçiyor. Yeni haklar, yeni 15-16 Haziranlarla alınır. 15-16 Haziran'dan 18 yıl sonra hak almanın yolu yine 15-16 Haziranlardan geçiyor. Haydi yeni ve daha bilinçli 15-16 Haziranlara!

Artık sorun ne yüzde 58, ne yüzde 158 sorunudur

Yıkalım bu k...hn düzeni!

İşçilerin, bağitlanan ya da bağitlanacak toplu sözleşmelere yönelik endişelerinin, bu konuda hoşnutsuzluklarının çözümü, toplu sözleşme düzeninin sınırlarını çoktan aşip geçiyor. Bu düzeni yerle bir etmeden rahat nefes alınamayacağı inancı her geçen gün güçleniyor.

Elif Toprak

Burjuvazinin kriz yılı 1988'in ortasındayız. Durum nedir?

Burjuva baylar, çözüm bulamadıkları bunalımlarının sıkıntısıyla bunaldıkça bunalıyorlar. Ekonomik-demokratik haklarını kopartmak için bastırıldıkça bastırılan işçi sınıfının kabusuyla, karamsarlıktan yakayı kurtarmıyorlar. Üstüste binen geçim zorluklarıyla öfkesi keskinleşen işçilerin, emekçilerin sabrının taşabileceğini düşündükçe, "Allah korusun!" diyerek kendilerini teselliye çalışıyorlar.

İşçi sınıfımız ise, gün geçtikçe küçülen lokmasını, tüm ezilenler için ardı arkası kesilmeyen dertleri, eziyetleri gözden geçirdiğinde, "bu düzenden umut yok" diyerek sesini yükseltiyor. Giderrek daha da güçlenen kavgasının, alanlara taşıdığı dev gücünün, yoksul halk yığınlarının büyüyen desteğinin verdiği güvenle geleceğe yürüyor.

Türkiye, derinleşen, keşkinleşen çelişkiler diyarıdır. Ücretle geçinenlerin milli gelirden aldıkları pay, 1977'de %36,8 iken 1980'de %26,6, 1986'da %17,7, 1987'de %15,5 ve 1988 tahminlerine göre ise %14 olarak geriye doğru sayıyor. Kâr, faiz ve rant geliri elde ederek gününü gün eden azınlığın, yani burjuvaların payı ise aynı yıllar itibarıyla %34, %42,8, %64,2, %65'in üzerine, %70'in üzerine doğru tırmanışa geçiyor.

Paranın padişahlığı, ezilen, sömürülen, gün geçtikçe durumu kötüleşen, açlıkla boğuşan yığınların, sömürsüz bir düzene olan özlemini büyütüyor. Ücretli kölelik zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri olmayan işçiler, ezilen milyonlar, genciyle, yaşlısıyla, kadını erkeğiyle bu düzenden umudu kestikçe, daha iyi bir geleceği kazanmak uğruna ölümlün göze alınabileceği günlere doğru ilerliyorlar. İşçi mitinglerinde, sendika toplantılarında, öğrenci gençliğin eylemlerinde ve 1 Mayıs'larda kulaklarımızda yankılanan "ölmek var dönmek yok" sesleri bunun habercisidir.

Ölmek var dönmek yok

Türk-İş, eylem programının içinde yer alan İstanbul mitinginin hazırlıkları için, 7 Mayıs'da Kartal'da ve 8 Mayıs'da Bahçelievler'de Genel Temsilciler Meclisi'ni topladı. İşyeri temsilcilerinin yaptıkları konuşmalar ve toplantılar boyunca aynı coşku ile salonu cınlatan sloganlar, işçi sınıfımızın Türk-İş eylem programını yaşama geçirmeye kararlı olduğunu yansıttı. İşyeri temsilcileri, yüzbinlerce Türk-İş üyesi işçinin mücadele azmini, eylem istemini, duygularını dile getirmiş oldular.

"İşçiler elele, genel greve", "yaşasın 1 Mayıs", "en büyük işçi sınıfı başka büyük yok" sloganlarının yanı sıra yükselen bir slogan, işçi sınıfımızın nasıl kıran

kırana bir kavgaya hazırlanmakta olduğunu gösteriyordu: "Ölmek var dönmek yok!"

Bu sese kulak verelim. İşyeri temsilcilerinin dile getirdiği onca sorunun arasından sıyrılarak öne çıkan bu kısacık söz, bizi Kartal ve Bahçelievler toplantılarının asıl dikkat edilmesi gereken yönüne doğru çekiyor:

İşçi sınıfımızın 12 Eylül faşist diktatörlüğü döneminden bu yana uğradığı kayıplar o denli büyük, çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için gereken düzeyle, bugün içinde bulunduğu durum arasındaki uçurum o denli derindir ki, toplu sözleşmelere yönelik yüzde hesapları, çalışma yasalarındaki şu ya da bu değişiklik, bu yaraya melhem olamaz. İşçiler işte bunu bilince çıkarıyorlar. Neyi kazanmak istediklerini ve nasıl kazanacaklarını "ölmek var dönmek yok" diye ortaya koyuyorlar.

Yaklaşık 700 bin işçinin toplu sözleşmesinin bağitlanacağı 1988 yılında, sınıfın ekonomik savaşını siyasal nitelik alma yolunda hızla ilerlemektedir. Burjuvazinin yasal toplu sözleşme düzeni, burjuva düzenin nefessizliğini, tek başına ekonomik savaşın işçi sınıfına hiçbir kalıcı kazanım sağlayamayacağını sergileyerek aşmaktadır.

İşçi sendikalarının, toplu sözleşme görüşmelerinin başlangıcında işverenlere verdikleri teklifler, o an için iyi gibi görünse bile, görüşmeler uzadıkça anlamını yitirmekte, teklif miktarlarının yükseltilmesini zorunlu kılmaktadır. İşçi sınıfımız, sömürsüz bir geleceği kazanmanın yanı sıra, bugünkü sınır tanımaz sömürü koşullarına karşı varlığını koruyabilmek için bile "ölümüne" bir kavgayı göze almak zorunda olduğunu, böyle bir ülkede yaşadığını görmektedir.

Burjuvazinin toplu sözleşme düzeni çıkmazda

12 Eylül faşist diktatörlüğü sayesinde burjuvazinin işçi sınıfına karşı elde ettiği avantajlı konum, daha şimdiden "mazi" oldu. 1982 Anayasası ve çalışma yasalarındaki gerici önlemlerle, işçi sınıfının savaşımını daracık bir yasal çerçeveye sıkıştırma hevesi burjuvazinin kursağında kaldı.

Burjuvazi "ufak" bir hesap hatası yaptı. Yasal çerçeveyi ne denli dar tutarsa, işçi sınıfının ekonomik-demokratik savaşımını da o ölçüde gerilerde zaptedebileceğini sandı. Aldandı. "Yasal çerçeveyi biraz daha geniş tutmaya kalktıgımda başıma ne işler gelir" hesabıyla tüm tahammülsüzlüğünü ortaya koyarken, bu kez kendisi açısından daha da tehlikeli bir durum yarattı. Şimdi, yasal çerçeveyi, yasa dışıymış ayırımına bakamayacak derecede öfkeli, karnı aç milyonlarla yüz yüzedir.

Burjuvazi bu koşullar altında, daha ötesi bir yana, 1988-1989 yılını nasıl atlatacağını, işçilerin bastırılan grev, direniş, toplu eylem dalgasından nasıl korunacağını kara kara düşünüyor.

Burjuvazinin bir kesimi, ortamı

biraz da olsa yumuşatabilmek için işçilere bazı tavizler vermenin, hiç değilse verecekmiş gözükmenin daha hayırlı bir iş olacağını düşünmektedir. O nedenle de, bazı burjuvalar sanırsınız gönüllerini işçilere kaptırdılar. İşçi ücretlerinin düşüklüğüne vahlanıp durmaya başladılar.

Örneğin, Dünya Bankası, ücret gelirlerindeki aşınmanın "sosyal sorunlara yol açmasından" endişe duyduğunu Türkiye hükümetine bildiriyor. "Türk ekonomisi ücretli gelirlerinin artırılmasını kaldırmaz", diyor. Bu konunun araştırılması için Türkiye'ye bir heyet göndermek istediklerini söylüyor. Türkiye'deki bazı sanayi odalarının yetkilileri de ücretlerin düşüklüğünden, "sosyal dengelerin altüst oluşundan" yakınıyorlar. OECD, Türkiye ekonomisinin durumundan endişeli olduğunu belirtiyor ve "kemerleri yeniden sıkmaya kalkmayın" diye öğüt veriyor.

Burjuvazinin diğer bir kesimi ise, gerçek yüzünü, işçilere domuzuna sınıf düşmanlığını, bitmez tükenmez kâr hırsını çıplak biçimde ortaya koyuyor. MESS, "işçi ücretleri erimedi" diye buyurdu. Özal, "MESS başkanı" sıfatına halel getirmemek için bu yoldan yürümeye çaba sarfediyor. Dünya Bankası yetkililerinin, işçi ücretlerini düşürmek söz konusu olduğunda düğün dernekle karşıladığı tekliflerini "ücret artırımı" söz konusu olduğunda anında geri çeviriyor. Evren'e sunulan ekonomik brifinglerin, zirvelerin ardından, "kemer sıkma önlemlerinin sürdürülmesinin kararlaştırıldığını" açıklıyor. Bunun altında Türkiye burjuvazisinin dış pazarlarda rekabet gücü kazanabilmesi için eldeki "düşük ücret" kozunu kimselere "harcattırma" niyeti yatmaktadır.

Ama burjuvalar ne derlerse desinler, ne yaparlarsa yapsınlar, derinleşen kriz koşullarında, pek çok sorunda olduğu gibi toplu sözleşmeler konusunda da çaresiz, çözümsüz kıvrınmaktadırlar.

Tükürdüklerini yaladılar

Kamu İşveren Sendikaları, 1988 yılının başlarında, kamu kesimindeki işçilerin sözleşmeleriyle ilgili olarak, "%45'den bir kuruluş fazla olmaz" diye yırtıyorlardı. Sonra ne oldu? Daha toplu sözleşme görüşmeleri başlamadı ama, hükümet ve işveren sendikaları tükürdüklerini yalamaya başladılar. Görüşme anı geldiğinde, işçilerin çok daha yüksek tekliflerle karşılarına dikileceklerini anlayınca, zevahiri kurtarma çabasıyla ilk "ilke kararları"ndan tavizler vermeye mecbur kaldılar. O tavizler de bir işe yaramadı.

Kamu İşveren Sendikaları yetkililerinin, "İmren hanım"ın, hükümetin Türk-İş yönetimiyle düzenlediği zirvelerin, buralarda alınan kararların kaderi, buza yazılan yazıya benzedi. Hükümetin bütün bu çabaları sonucunda, kamu kesimindeki işçilerin 1988 yılı toplu sözleşme zammının "%58" olarak belirlendiği açıktandı. İşçiler, "biz böylesine bir düzeyi tanımıyoruz"

Sorun artık ne %58 ne %158 sorunu değil, toplu hesaplama.

15-16 Haziran'ın yıldönümüne rast gelen şu günlerde, emekçi halk, savaşımı militanlaştırıp yığınsallaştıran işçi sınıfının ardından sokaklara döküldü, burjuvazinin askerine, polisine meydan okuyor. "Karakolluk günler" gündemdedir.

diyerek, burjuvazinin bu yeni "ilke" kararını daha anında deltikleri gibi, kendi sendika yöneticilerinin yanlışlarını da açıkça eleştirdiler. Bunun üzerine Şevket Yılmaz, bunun bir alt sınır olduğunu, sendikaların bunu istedikleri gibi yukarıya çekebileceklerini açıkladı.

Bazı sendikacıların da belirttiği gibi, işçiler bu açıklık koşullarında, toplu sözleşme zamlarının en azından %100'ün üzerinde olmasını istiyorlar. Bunun altındaki bir orana daha anında isyan ediyorlar. Yerden göğe haklılar!...

İşçinin satın alma gücü 1976 yılından bu yana %60 oranında gerilemiştir, yani gerçek ücretinin yarısından fazlası uçup gitmiştir. Bunu bir yana bırakalım. Yeni toplu sözleşme düzenine geçildiği 1984 yılından bu yana geçmiş toplu sözleşmelerinden enflasyon nedeniyle en azından %70 oranında alacaktır. Daha şimdiden %75'lerde seyreden 1988 yılı enflasyon oranı %100'ü aşacaktır. Salt bunların toplamı %170 eder.

Bugün en kaba bir hesapla, ortalama ücreti 120 bin lira kabul etsek, olması gereken asgari ücrete 400 bin liraya varmak için %233 oranında zam talebinde bulunmak gerekli. Üstelik bunlar, işçinin burjuvaziden fazladan isteyeceği oranlar da değil. Yalnızca kendisine karşılığı ödenmeyen

işgücü değerinden doğan muazzam alacaklarının ufak bir kısmı... Ama Türkiye'deki burjuva düzenin, işçileri "yumuşatacak" bazı ek kaynaklar yaratması ne kelime, daha çalıştırdığı işçinin ücretini doğru dürüst ödemeye tahammülü yok.

Toplu sözleşme düzeni çıkmazda "karakolluk günler" gündemdedir

Burjuvazinin toplu sözleşme düzeni çıkmazdadır. Türkiye işçi sınıfının savaşımı, salt ekonomik istemler çerçevesinde bile, militan toplu savaşmaları, kıran kırana bir kapışmayı, burjuva gazeteslerinin de "karakolluk günler"i gündeme getirmiştir. İşçiler en ilerisinden en geri kesimlerine dek, patlamaya hazır bir barut fıçısı gibidirler. Asgari istemlerinin gerisinde kalan hiçbir sözleşmeye imzayı basmak istemiyorlar. Bu istemleri uğruna çetin grevleri, yasadışı direnişleri, işten atılmayı, genel grevleri vb. göze almaya hazırdırlar.

Burjuvazi işçilerin bu kararlılığı karşısında, istemeye istemeye de olsa, toplu sözleşmelerde bazı tavizler vermeye mahkumdur. Nitekim, finans kapitalistlerin, kesenin ağzını açma konusunda en "Kaysserili"si, en "cimri"si olan Sabancı, LASSA sözleşme-

sini, mevcutlara göre oldukça ileri düzeyde (% 140 düzeyinde) bağtılamak zorunda kalmıştır.

Sabancı'nın kendi çıkarları açısından yürüttüğü hesap kitap ne olursa olsun, bu sonuç Laspetkim-İş üyesi işçilerin kararlı, militan savaşmalarının getirdiği bir kazanımdır. Bu kazanım, işçi sınıfının sendikal birliğini güçlendirme hedefi açısından şöyle bir önem taşıyor:

Laspetkim-İş üyesi işçilerin militanlığı, küçük bir çerçevede hapsolacağına, koca bir sendikal örgütün, Türk-İş'in içine yansımalarıdır. Bugün, bağımsız sendikaların çatısı altında, ileri düzeyde sözleşmeler için savaşan militan işçiler eğer Türk-İş içinde olmuş olsalardı, toplu sözleşme bekleyen yüzbinlerce Türk-İş üyesinin kazanımlarını da ileriye götürmekte, çok daha kolay ve çok daha doğrudan bir rol oynamış olacaktı.

Bu gerçekleşmediği sürece, ileri kazanımlar bile, sınıfın hiç de işine gelmeyen ve sendikal birliğini zedeleyici bir biçimde sendikal rekabetin körüklenmesinde kullanılabilir.

İşçiler örgütlerine sahip çıkıp ilerletmeye kararlılar

İşçilerin bağtılanan toplu sözleşmelerden hoşnutsuzluğu, sendika yönetimlerine uyarıları neyin

göstergesidir?

Bugün bir toplu sözleşme ne denli ileri düzeyde bağtılanırsa bağtılanırsa, eğer ki sendikal demokrasi tam işletilmemiş, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesine uyulmamışsa, işçileri yine de tatmin edemiyor. İşçiler, işyerlerinde toplu sözleşme komitelerinin kurulmasını, sözleşme taslatmalarının örgütlü biçimde tartışılmasını istiyorlar.

Türk-İş'in Kartal ve Bahçeli temsilciler toplantılarında, işyeri temsilcileri toplu sözleşmeler konusunda sorunları da gündeme getirdiler. Türk-İş yönetiminin kamu sözleşmeleriyle ilgili olarak basına yansıyan açıklamalarını açıkça ve oldukça sert biçimde eleştirdiler. Uzlaşmacı eğilimi kinayayı, "uzlaşmaya hayır" diye haykırdılar. Ancak işçiler bu eleştirilerinde, kimi küçük burjuva çevrelerin yaptıkları gibi sorumsuzca bir tutum du takınmıyorlar. Onlar, Türk-İş'deki sendikal birliklerinin yakıcı önemini bilincindedir.

Eleştirilerinin asıl önemli yönü, güçlü bir sendikal birliğin ancak gerçek bir sendikal demokrasiyle yaşama geçirileceği bilincini yansıtmasıdır. İşte böyle bir anlayış içinde Türk-İş'in yüzbinlerce işçinin gücünden örülü bir işçi örgütü olduğu, bizzat kendi güçleri demek olduğu gerçeğinden en ufak bir taviz vermemeye kararlılar. Kartal toplantısında

bir işçi temsilcisi, işçilerin bu duygularını şöyle dile getiriyordu:

"Bugünkü tepkilerimiz haklıdır. Çünkü, Türk-İş yönetiminin, hükümetle diyalog toplantısını basına, bizim haklarımızı uzlaşmacı bir anlayışla yansıtmamasından kaynaklandı.

"Yoksa bizim Türk-İş'e, Türkiye işçi sınıfına güvenimiz tamdır. Biz Türk-İş'i sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda uzlaşmaz bir anlayışla sürdürmek istiyoruz... Biz Türk-İş'de birlikten yanayız. Tabanın söz ve karar sahibi olması zorunludur."

İşçiler böyle bir kararlılık içinde, Türk-İş'de sendikal demokrasiyi yaşama geçirmek üzere kolları sıvadılar. Türk-İş yönetimi ileri adım attığında sonuna dek destekleyerek, gerilediğinde ise acımasızca eleştirip yine ileri adım atmaya mecbur kılarak yürüyorlar. Türk-İş'i sınıf sendikacılığı temeline oturtmaya, tepeden tırnağa buna uygun bir nitelik kazandırmaya kararlılar.

Sorun artık toplu hesaplaşmadır

İşçilerin, bağtılanan ya da bağtılanacak olan toplu sözleşmelere yönelik endişelerine, bu konuda duydukları hoşnutsuzluğa gelince. Bunun gerçek nedeni, toplu sözleşme düzeninin sınırlarını aşip gidiyor. Sorun ne %58, ne de %158 sorundur. İşçi sınıfımız, en iyi bir toplu sözleşmenin bile yine de derdine deva olamayacağına görüyor.

İşçi sınıfının, Türkiye gibi bir ülkede, şöyle rahat bir nefes alabilmenin ancak bu burjuva düzeni yerle bir edip, kendi düzenini kurmakla mümkün olabileceğine inancı artıyor. Bu doğrultuda bir savaşım yürütme, buna uygun bir örgütlenme yaratma, bu sorunlara kafa yorma istemi giderek yaygınlaşıyor. Bu durum ise kuşkusuz, işçi sınıfının sendikal savaşımının, sendikacıların değil, politik savaşımının, komünistlerin sorunudur.

Bütün bunlar, işçi sınıfının henüz ancak ileri kesimi tarafından kavranıyor olsa bile, unutmamak gerekir ki Türkiye işçi sınıfı yola yeni çıkmıyor. O nice farklı dönemleri yaşayarak, proletaryanın uluslararası düzeydeki engin deneyiminden yararlanarak olgunlaşan bir sınıftır. Fazım ve gerici dönemleri boyunca bastırılan duyguların yeniden su yüzüne çıkması, baskı altında içerde biriken enerjinin şimdi bir yolunu bulup fıskırmaya başlaması gerçeğini yaşıyoruz. Geçtiğimiz yıllar boyunca yay gerildi, gerildi, şimdi ok daha önceki dönemlerde görülmemiş ölçüde ileriye fırlayacak.

Bugün burjuvaziden koparabileceği en büyük parçayı koparmak için militan bir sendikal savaşıma çıkan yüzbinlerce işçi arasında, bu ücretli kölelik düzeninden toptan kurtulma istemi çığ gibi büyüyüktür. Bunun içindir ki burjuvazide korku dağları sardı. Bunun içindir ki, Türkiye'nin hain ve hain olduğu ölçüde de korkak burjuvazisi, Türk-İş'in İstanbul mitingine izin vermemiştir. Ama korkunun ecele faydası yok. Türkiye işçi sınıfı yola kararlı çıktı. O gur sesiyle haykırıyor:

Yıkılım bu köhne düzeni Biz başka alem isteriz. Bizi hiçe sayanlar bilsin Bundan sonra herşey biziz...

Burjuvazi, yeni çalışma yasalarıyla yeni grev yasakları getirdi ama:

Yeni grev yasakları d ğar doğmaz d lindi

Petrol işçileri, işkollarında getirilen grev yasağını, yığınsal militan eylemlerle anında aştılar. Türk-İş'in bütün sendikaları, bağımsız sendikalar kendi işkollarında koyacakları eylemlerle, petrol işçileriyle ve Petrol-İş sendikasıyla dayanışmayı yükseltmelidir.

Sendikalar ve toplu sözleşme-grev-lokavt yasalarında yapılan değişiklikler haziran ayı başında yürürlüğe girdi.

İktidar, bu değişikliklerle, bir yandan, şu günlerde toplantıları süren Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) bir "ilerleme" olduğu izlenimini vermeyi, bir yandan da işçide birikmiş öfkenin bir kısmını olsun yumuşatmayı umuyordu. Gelişmeler, ikisinde de başarılı olmadığını gösteriyor.

ILO genel kurulu, üye hükümetlerin Türkiye burjuvazisine gösterdiği bütün "iyi niyet" ve desteğe rağmen, uluslararası işçi örgütlerinin baskısıyla, Türkiye'yi görüşmelerin gündemine aldı. Türkiye'de işçiler, burjuvazinin "işçiler yararına değişiklikler yapıldığı" biçimindeki propagandasını yutmadıklarını, haftalardır süren Petrol-İş eylemleriyle tüm topluma gösteriyorlar.

Çalışma bakanı yalan duvarını aştı

Burjuvazi, işçi hareketinin yükselmesini ve düzene karşı toplumsal öfkenin yaygınlaşmasını dikkate alarak, yeni yasayla, bazı ufak tefek değişiklikler yapmak durumunda kaldı. Ama yeni yasa, çalışma yaşamında "önemli ve olumlu" sayılabilecek değişiklikler getiriyor. Tersine, yer yer, koşulları daha da ağırlaştırıyor.

Örneğin yeni yasayla, tüm sendikalar, üyelikleri yeniden noterde onaylatmak, bunun masraflarını da kendi kasalarından ödemek zorunda bırakılıyor. Bu, işçi sınıfının kolektif kisasından milyarlarca liranın burjuvazinin cebine akmasını getiriyor, sendikaları mali yönden zayıflatma amacını taşıyor.

Yeni yasa, yüzbinlerce işçinin grev yasaklarına karşı duyduğu tepki ve Türk-İş'in yoğun baskısı karşısında, belediye temizlik hizmetleri ile madencilik işkolunda grev yasağını kaldırıyor. Ama, bu kez de, stratejik sektörlerde, örneğin termik santrallara yönelik linyit üretimi alanında ve ham petrolün damıtım sürecine ilişkin rafinerilerde yeni grev yasakları getiriyor. Kısacası, yeni yasa, işçi sınıfının öfkelerini daha da kamçılایıcı etki yapacaktır.

Burjuvazi, bu durumun çok iyi farkındadır. Bu nedenle, yeni yasanın işçiler yararına olduğu yönünde propagandaya hız verdi. Çalışma bakanı İmren Aykut, bu görevi yerine getirebilmek için, birbiri ardısıra kuyruklu yalanlar savurmadan edemiyor. Aykut, çalışma yasalarını meclisten geçirebilmek için akla karayı seçtiğini(!), kendisini engellemek isteyenlerin, "başbakanın kararlı tutumu sayesinde(!) başarılı olmadıklarını(!)" vb. söylüyor. Kırk yıllık "işçi dostu" havalarda şöyle konuşuyor:

"Tabii işverenler memnun olmakta haklı. Çünkü değişikliklerin

tümü işçilerden yana..." (Milliyet, 1 Haziran 1988)

Burjuvazinin yalan söylediği malumumuzdu ama, bu kadarına pes doğrusu. Düşünün bir: Yeni yasa, işçi yanlısı(!) Aykut'la Özal'ın kararlı(!) tutumu sayesinde geçen, "tümü işçilerden yana" olan bir yasaymış. Buna işçi sınıfı olsa olsa güler.

Ama nasıl burjuvazi yalan duvarını aştıysa, işçiler de gülme duvarını aştılar. Gülmüyorlar. Ne menem bir sınıf olduğunu, yarıdan edindikleri deneyimle her geçen gün daha çok öğrendikleri burjuvaziye karşı, dişlerini eskisinden daha şiddetle gıcırdatıyorlar. İşçilerin öfkesi, düzen karşıtı sloganlar, giderek artan bir hızla sokakları dolduruyor. Bu gelişmeler, bütün umudunu "reform"lara bağlamış olan liberallerin sinsi işçi düşmanlığını bir kez daha sergiliyor.

Sosyal demokrasi de korku duvarını aştı

Yeni yasanın görüşülme süreci, sosyal demokrasinin gerçek yüzünü tekrar tekrar sergileyen bir platform oldu.

Hükümetin yasalarda değişiklik yapacağı haberleri basında çıktığı zaman, sosyal demokratlar mangalda kül bırakıyorlar ve işçilere "ellerinden gelen tüm desteği" vereceklerini vb. söylüyorlardı. En önemli yasa maddeleri görüşülür ve SHP sözcüsü konuşurken, meclis salonunda 10-15 SHP milletvekilinin bulunması, sosyal demokrasinin elinden gelenin ne olduğunu gösterdi.

Ayrıca, meclis kürsüsünde söyledikleri de, sosyal demokratların kendi meymenetsizliklerini, işçi sınıfından ve devrimden duydukları korkuyu gösterdi. SHP'nin "işçi"(!) milletvekillerinden Cevdet Selvi'nin konu görüşülürken söyledikleri ibret vericidir. Selvi şunları söyledi:

"İşçileri böylesine sıkıştırırsanız, onları sokaklardan alıkoyamazsınız. İşçiler, böylesine hak arama yolları kapanırsa, daha fazla aç çalışamayacaklardır. İşçiler direniş yapmaya zorlanıyor..."

Bu, tam burjuvazinin, devleti kollayan sadık bir temsilcisinin ağzıdır. Devrimci kabarıklı tehlikesine karşı iktidarı uyarıyor. Bu tutum, "sol"cu(!) Selvi'ye yaklaşıyor.

SHP'nin bir diğer "sol"cusu(!), DİSK'in son genel sekreteri Fehmi Işıklar'ın, yasa kesinleştikten sonra yaptığı konuşma da aynı yönde oldu. Işıklar, Türkiye işçi sınıfını bu yasalar içinde tutmanın(!) zor olacağını belirtti ve şöyle konuştu:

"Batı'daki işçilerin elde ettikleri haklara Türkiye'deki işçiler layık görülmemiştir. Bu değişikliklerle Tür-

İşçilerin yığınsal, militan eylemleri, burjuvazinin grev yasağını daha doğar doğmaz kadük etti.

kiye'de sendikacılar, Batılı sendikacıardan geri kabul edilmiş, Türkiye'deki sendikacılar yurtsever olarak kabul edilmemiştir. Bu değişikliklerle Türkiye'deki işçilere halen iyi gözle bakılmadığı anlaşılmaktadır." (Cumhuriyet, 28 Mayıs 1988)

Bu konuşma sosyal demokrasiye eksik olmayan türden bir onursuzluk örneğidir.

İşıklar, işçileri burjuva legalitesinin çerçevesi içinde zaptedebilmek için, onlara bazı hakları "layık görelim"(!), onları milliyetçi, yurtsever görüşlerle zehirleyelim, onlara "iyi gözle bakıyoruz" izlenimini verelim, yoksa halimiz dumandır, demeye getiriyor.

Bu sözler de, DİSK'in başına genel sekreter olmuş ama, kafasının içi hiçbir zaman işçi olmamış Işıklar'a yakışıyor. Böylece, Baştürk'lü, Işıklar'lı bir DİSK'in kurulmasını burjuvazi neden kışkırtıyor, daha iyi anlaşılıyor.

Sosyal demokrasinin korkusu o kadar derin ki, yeni yasa çıkınca en çok onun morali çok bozuldu. Liberal burjuva Cumhuriyet, "iş barışı" açısından kaygı duymak gerçekçi bir bakış açısını vurgular" diye ağlaştı. SHP'li Hikmet Çetin, yasa değişikliği yapıldıktan sonra yaptığı açıklamada, "yoksul işçinin parlamentodan umutlu olduğunu ama hayal kırıklığına uğradığını" söyledi. Bilim(!) adamları da onun yardımına koşarak, yasakların "sosyal çalkantılara yol açacak boyutta olmaması" temennisinde bulundular.

Grev yasağı, doğar doğmaz "filen" öldü!

Sosyal demokrasi, zahireyi kurtarmak için yeni yasayı hemen "protesto" etti ama, bunu bir sokak protestosuyla yapsa işçilerin eylemi hemen militan bir protestoya dönüştüreceğinin farkında olduğu için, sorunu Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak "halletme" yolunu seçti. Zahmet etmesinler, hemen söyleyelim, bu yasa 1982 Anayasası'nın özüne ve sözüne aykırı değildir.

Ayrıca, sosyal demokrasi boşuna çırpınmasın. İşçiler zaten onların yolundan gitmiyorlar. Onlar parlamentodan umutlu değillerdi, yasa çıkınca hayal kırıklığına da uğramadılar. İşçiler, yasanın anayasaya, bu devletin ruhuna aykırı olmadığını görüyorlar ve tepkilerini de burjuva legalitesine yönelttiler. Alenen, yasadışı, yasaları çiğneyip geçen, daha dün yürürlüğe giren grev yasağını bugünden filen işlemez hale getiren eylemler koydular.

Onbinlerce petrol işçisinin kararlı, cesur çıkışı, işverenleri de epeyi ürküttü. Çalışma yasalarında sertlik yanlısı olan TİSK'in genel başkanvekili Refik Baydur bile "işçi dostu"(!) gibi konuşuyor. Baydur, işçi sınıfının acı gücünü şu sözleriyle yansıtıyor:

"Türkiye'de uygulandığı şekliyle, grev yasağının, devlete de işverene de işçiye de hayrı yok. Yasağın olduğu sektörlerde, meydana gelen direniş ve işi yavaşlatmaların maliyeti,

grevden daha fazla... Yasal sınırlar koyarak bir yere varamayız. Bu sınırları ne kadar daraltırsanız, huzursuzluğu da o kadar körüklersiniz. Çalışanlara karşı daha adil olunmalı. Aksi takdirde, iş hayatındaki sıkıntılar daha da artar." (Hürriyet, 3 Haziran 1988)

İşçi hareketi, daha işin başında, çeşitli örgütsel yetersizlikler içindeyken bile burjuvaziyi bu denli korkutuyor. Oysa yapılanlar henüz yeterli değildir. İşçilere yeni grev yasakları getiren bir yasayı, yalnızca onbinlerce petrol işçisinin sokağa dökülerek, eylemlerle protesto etmesi yetmez. Maden işçilerinin sendikal örgütünü, Türk-İş'i, Türk-İş'in öteki sendikalarını, lafa geldi mi mangalda kül bırakmayan bağımsız sendika yöneticilerini önemli görevler bekliyor.

Haydi, yiğit petrol işçileriyle maden işçileriyle dayanışmayı bütün işkollarında yükseltelim. Ve yığınsal, militan, kararlı ve cesur eylemimizle gösterelim ki, "işçi sınıfı... Türkiye'de kapitalist kârları korumaya hatta artırmaya, kemer sıkma politikalarını sürdürmeye, üretim araçlarının özel mülkiyetine saygıya dayalı burjuva demokrasisine, işsizliğe, cahilliğe, çalışarak aç kalmaya, emperyalizme bağımlılığa, lokavta, talana, vurguna, hürsüzlüğe sınıf çıkarı olarak razı değildir." (R. Yürükoğlu, İşçinin Sesi, Sayı: 323, 25 Şubat 1987)

Haydi, dayanışmaya! Haydi göreve!

Koray Dilaver

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:14, Sayı:356, 22 Haziran 1988

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ

V

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda, beşinci bölümünü yayınlıyoruz.

Menşevik yönetim, ideolojik savaşım diye bir kavram taşıyamıyordu. Partimizin tarihinde, merkeze karşı farklı bir görüş çıktığında, hep karalama yöntemi uygulanmıştı. Farklı görüş taşıyanlara, başta ajan, polis olmak üzere, çeşitli sıfatlar sıralanmıştı. Ve bu yöntemle büyük ölçüde "başarı" da sağlanmıştı. Şu anlamda bir başarı:

İşçi sınıfının gelişmesi, doğru görüşlere güçlü bir taban oluşturabilecek düzeyde değilken partide çıkan farklı görüşler, başlangıç noktaları ne kadar doğru olursa olsun, toplumsal dayanıksızlığın zaafalarını içlerinde taşımışlar. Bu nedenle, bu görüşleri savunanlar, kendilerine karşı sıralanan sıfatları duyunca, rotadan çıkmış, kendileri de yanlış savrulmuşlar. Bir kez yanlış savrulduktan sonra, karşı taraf için gerisi kolay. Artık koz olarak kullanılıp, "sergilenecek" yanlışlar gerçekten de vardır.

Arada ne kadar kopukluk olursa olsun, böyle bir tarihsel geçmişin mirasçısı olan menşevik yönetim, bize karşı da aynı yöntemi uyguluyordu. Ancak, Türkiye değişmişti, işçi sınıfı gelişmişti ve bunlarla bağlı olarak, bizim hareketimiz de, bir dizi karalama, bir dizi dedikoduyla rotadan çıkıp savrulacak düzeyin çoktan

ötesine geçmişti. Bu durum, menşevik yönetime, ideolojik savaşım gerekliliğini dayatmaya başladı:

"...Parti içinde hızlı bir tasfiye kampanyası başlatıldı. Nedense bir süre sonra, sorunun bir ideolojik yönü de olması gerektiği hatırlanıp (!), o dönem Politbüro üyesi olanlar kitaba karşı yazılı eleştirilerini hazırladılarsa da, ortaya bir ürün çıkmadı. Yazılan şeyler yazanları bile tatmin etmedi. Bu kez başka yoldaşlara görev verildi. Yoldaşlarımızın görev ve ilişkilerinden yararlanarak, dışarıdan yardım istedik. Kitaba karşı bir broşür yayınlamağımızı tüm parti örgütüne ilan ettik. Ama bu broşürü ortaya çıkartamadık. Bu arada örgütsel tasfiyeler tabii sürdü." (H.Erdal, *TKP'mizi Yükseltelim*, s.25-26).

İşte bu süreç içinde, *İşçinin Sesi*'nin 6 Aralık 1979 tarihli 113-114. sayısında, "tarihsiz ve talihsiz MK bildirisi" başlığıyla yayınladığımız bildiri elden ele dolaşmaya başladı. Bu bildiriye, bu sayfalarımızda da bastık.

Bu bildirinin kendi başlığı, "sol oportünist, fraksiyoncu akımla ideolojik-politik savaşın ilk çerçevesi"dir, ama bundan sonra başka bir çerçevesi de olmadı. Bu bildiride iki noktaya

dikkat çekeceğiz:

Biri, son maddesindeki, "sosyalist ülkelerin barış içinde yanyana yaşama politikasıyla Türkiye'deki sınıf savaşımının diyalektik birliğini atlama" suçlamasıdır. Bunun Türkçesi şudur ki, Sovyetler, Türkiye'de devrimin, kendi barış siyasetine ters kaçığını düşünürse, devrimci durumun varlığını yadsımak gerekir. İşte devrimci durum, tam da bu nedenle birden yadsınmaya başlamıştır.

İkincisi de, 8. maddedeki, fraksiyonculuk suçlamasıdır. Yalnızca fraksiyonculuk yapmıyormuşuz, hem de komünist partisinde kanatların olabileceğini yayıyormuşuz!

Bu sayfalarımızda, Yürükoğlu yoldaşımızın yeniden bastığımız yazıları, bu açıdan durumu çok güzel yansıtıyor. Yoldaşımız hem menşeviklerin kendi fraksiyonculuklarını sergilemiş, hem de, bize, neden önceden gizlice örgütlenmeden çıkış yaptınız diye "eleştiri" yöneltenleri yanıtlarken, bizim tutumumuzu net bir biçimde açıklamıştır.

Yürükoğlu yoldaşımızın bu sayımızda seçtiğimiz yazılarında, ayrıca, vurgulamak istediğimiz birkaç önemli nokta var:

Biri, Türkiye'de kadroların deşifre olmuşluğuyla, kadrolar arasında opor-

tünizmin güçlenmesinin birbiriyle denli bağlı oluşudur. "Geleceği TKP'miz kursun" yazısında bu fikir işlenmiş.

İkincisi, "geleceği TKP'miz kursun" ve "ideolojik savaşımı geliştirmeliyiz" başlıklı yazılarda, partide oportünizmin iç dengesine ve likidatörlüğe ilişkin olarak söylenenlerdir.

Partimizin tarihinde ilk kez, kişiliklerle uğraşmayan, karalamalara karalamalarla yanıt vermeyen, doğru fikirleri savunan ve de savrulmayan bir muhalefetin çıkması, yine partimizin tarihinde ilk kez, muhalefetin değil yönetimin savrulmasını, oportünizmin dengesinin bozulmasını getirmiştir.

Yoldaşımızın dediği gibi, ideolojik savaşıma likidasyonla yanıt veren oportünizmin iç dengesi, bir daha düzelmemesine bozulmuştur. Yıllar sonra bunun doğruluğunu bugün ne kadar iyi görebiliyoruz. Bir noktada duramadılar, yuvarlandılar ve açıktan likidasyona başvurdular.

Üçüncüsü de, "toplumsal gelişmeler ve savaşımımızın anlamı" başlıklı yazıda, savaşımımızın anlamını ve hareketimizin o günkü durumunu koyuştur.

(Sürecek)

İşçinin Sesi'nin 6 Aralık 1979 tarihli 113-114. sayısından:

Geleceği TKP'miz kursun

R. Yürükoğlu

Yoldaşlar, bu yazıda iki konu üstünde duracağız. Birincisi, TKP'nin garip "gizliliği" sonucunda kaçınılmaz olarak ortaya çıkan bur-

juvaziyle uzlaşma olgusu. İkincisi, TKP'deki hizipler ve açık savaşın zorunluluğu. Bu iki konu, kendi içlerinde belirli bir bağımsızlık taşısa da, yine birbirleriyle çok yakından bağlıdırlar.

TKP'nin garip "gizliliği". Biliyoruz ki, gizlilik kafayı kuma gömme, yığınlardan gizlenme değildir. Gizli çalışan parti, polise karşı gizlidir, halka karşı eylemiyle ortadadır. Ama gizli partinin, yönetim kadroları polise karşı

gerçekten gizlidir. Ya bizde öyle midir? Bırakın TKP'nin üyelerini (onlar gerçekten daha gizlidir!), Türkiye'deki yönetim kadrosu gizli değil deşifredir. Uzun yıllardır böyledir. Herkes, yalnız TKP'liler değil, tüm öteki siyasal

hareketler, TKP'nin Türkiye'deki yöneticilerini ad ad sayıyor. Bu durumda bu yoldaşları burjuvazinin ve polisini bilmediğini düşünmek safdillik olur. Bu söylediklerimiz kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir.

Burjuvazi, polis, 1973'ten bu yana Türkiye'deki TKP'ye, özellikle onun yönetim kadrosuna karşı kapsamlı bir ezme hareketine girişmediyse bunun çeşitli ülke içi (siyasal güçler dengesi, ortamın olgunlaşmasını bekleme vb.), uluslararası ve ancak gizli servislerin bilebileceği "polis" nedenleri vardır. Bu da kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir.

Öte yandan, kadrolarımız da deşifre olduklarını *biliyorlar*, ya da daha az pişmişlerse en azından *hissediyorlar*. İşte konunun bizi ilgilendiren yanı sıra buradan sonra başlıyor. Gizlilik bir komünist parti için neden gereklidir? Neden burjuva toplumunda bir komünist parti *her zaman*, en özgür koşullarda bile, *temel* olarak gizlidir, ya da gizli olmalıdır? Çünkü burjuvazi yıkmak isteyen hiçbir hareket, onun demokrasisine güvenemez. Çünkü, açık çalışma, devrimin kargaşa dönemi dışında, *her zaman* burjuvaziyle *uyuşma*, *uzlaşma* anlamına gelir. En "özgür", en demokratik ülkelerde bile komünist partilerinin açık çalışma yoluyla yapamayacakları işler vardır. Örneğin, ordu içinde örgütlenmek hiçbir ülkede açık çalışma ortamında yer almayan bir özgürlüktür. Bu nedenle açık çalışan pek çok Avrupa komünist partisi, ordu içinde örgütlenmeyi bir yana bırakmış ve bu konuyu da burjuvaziye verdiği öteki ödünlerin yanına eklemiştir. Pek çok gerçek komünist partisi ise ordu içinde örgütlenmeyi yine *gizli* olarak yürütmektedir.

Açık çalışan bir parti, "yasalar"ın dışına çıkmadığı sürece kara saldırıya karşı gizli çalışan bir partiden bir ölçüde daha fazla güvenlidir. Oysa en kötü durum, hem gizli olup, hem deşifre olmuş partiler için söz konusudur. Böyle durumda top çok daha ağırlıklı biçimde öteki takımdadır. Topa vurmak, vuracağı anı ve yeri seçmekte öteki takım daha geniş söz sahibidir.

İşte böyle durumlarda — Leninizmi ödünsüz uygulamak, deşifre olduğunu *bilen* ya da en azından *hisseden* yönetim kadroları için gerçekten zordur. Bu iş, hele torbasında 3-5 yıllık, onun da çoğu legal örgütlerde edinilmiş birikimi taşıyan bir yönetim kadrosu için çok çok daha zordur. Bunları söylerken kimseyi küçümsemiyoruz, buna hakkımız yok. Toplumsal bir gerçeği soğukkanlı değerlendirmeye çalışıyoruz.

Gizli bir partinin deşifre yönetim kadrosunun, ülkede devrimci durum vardır; ona göre örgütlenelim; can güvenliği komiteleri kuralım; halkımız faşist katillere karşı silahlıdır; ülkenin içine girdiği açmaz ya kara şiddetle, ya devrimci şiddetle çözülecektir; devrim kaçınılmaz olarak iç savaş içinden yürüyecektir yollu ülkemizin bugünü belirleyen Lenin'in gerçeği *propaganda etmesi* (ayaklanmaya başlama çağrısı yapmakla suçlamasınlar diye altını çizdik!) çok zordur. Gizli bir partinin deşifre yönetim kadrosunun, tüm bunların tersini söylemesi, tekel-dışı burjuvaziye yağlaması, devrim hedefini geri çekmesi, açıkçası burjuvaziyle uyuşması çok daha kolaydır ve deşifreliğin sürekli olarak ittiği bir yoldur. Birinci yol sapına dek Bolşev-

vikler ister. İkinci yol her az gelişmiş kadronun kaçınılmaz olarak savrulacağı yoldur. TKP'nin yönetim kadrosu, bu ikinci çeşitten olduğunu kanıtlamıştır.

Dolayısıyla bugün Türkiye'de TKP'nin yönetim kadrosuyla burjuvazi arasında bir uyuşma, bir *uzlaşma* (burjuvazi açısından ne denli güvenilir ve geçici olursa olsun) ortaya çıkmıştır. Bu kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir.

Bizim oportünistlerimiz o denli insanlık onurundan yoksun davranıyorlar ki burada bir noktayı *özellikle* vurgulamamız gerekiyor. Sözü ettiğimiz uzlaşma, oportünist hareketin geneli açısından nesnel, toplumsal bir gelişmedir. Uzlaşmalar derken, gittiler burjuvaziyle, servisleriyle görüştüler, uzlaşmalar demek istemiyoruz. Hiç kimseyi öznel olarak burjuvaziye bağlanmakla suçlamıyoruz. Nesnel, toplumsal bir olgudan, siyasal konularından söz ediyoruz.

Sözü ettiğimiz uzlaşma, oportünist hareketin geneli açısından *nesnel* bir gelişmedir. Oysa burjuvazi ve onun iğrenç servisleri açısından durum biraz daha farklıdır. Örneğin, TKP içindeki kavga için açıklığı 1979 yaz aylarında burjuvazi bu "bölünme"yi sevinçle karşıladı. TKP'nin "bölünme"si iyi idi. Sanırsanız bu nedenle, *İşçinin Sesi* postalarını, yoldaşlarımızın yurttaki çalışmalarını engellemediler. Ama toz duman yatışmaya başladığında farkettiler ki Leniniler TKP'yi bölen, sonra da sönüp gidecek bir kalabalık değildir. Burjuvaziye kan kusturacak, işçi ve komünist hareketin birliğini sağlayacak asıl "tehlike"dir. O zaman tutum değiştirdiler. Pek çok

kente kapı kapı dolaşıp adres saptaması yapıyorlar. Pek çok kentte Bolşeviklere karşı "faili meçhul" kanlı saldırılar peşpeşi ardına akmaya başladı. Posta çok büyük oranda engelleniyor. Saldırının ana yönü Leninilere dönüyor. Ama kısa zamanda Leninilerin bu kara saldırıya karşı tebdirler alabilecek güçte olduğu görülecektir.

Burjuvazinin öznel siyaset değişikliğinin en son ve en acı örneği Talip Öztürk Yoldaşın öldürülmesidir. Talip Öztürk Yoldaş, kısa ve anlaşılır bir tereddütten sonra saflarda yerini alan bir Leninci idi. Gerçek bir halk kahramanıydı. Leninci hareket Talip Yoldaşın ölüsünü yerde bırakırsa namussuzdur!

B Bu yazıda üstünde duracağımız ikinci konu, TKP'de hizipler ve açık savaşım zorunluluğudur. Oportünistler, parti disiplinini bozmadan açık ideolojik savaşım verdiği için *İşçinin Sesi* hareketini bölücülükle, fraksiyonculukla suçuyorlar. Sonra da, isteyen istediği fikri savunmakta özgürdür ama parti de uyuşmadığı görüşleri savunanları atmakta özgürdür diyorlar.

Biz fraksiyoncu, bölücü değiliz. Partinin uyuşmadığı görüşleri atma özgürlüğü vardır. Bunu da yadsıyamıyoruz. Bizim dediğimiz, parti, tüm örgütlerinde özgür biçimde farklı görüşleri tartışıp değerlendirmelidir. Tüm parti örgütleri Leninilerin ne dediğini *önce* hiçbir kısıtlamaya, yasağa uğramadan öğrenmeli, sonra tartışıp karara varmalıdır. *Sonra*, yerel örgütlerin *seçeceği delegelerle* (Politik Büronun çağıracağı adlarla

değil) düzmece değil gerçek bir KONGRE TOPLANMALIDIR! Bu kongrede Leninilerin görüşlerini açıklamaları için eşit şans tanınmalıdır. Kongre onların arkasından konuşup "lanetleyen" bir hain oyunu olmamahtır. Tüzüğe uyulacaksa, ve de Leninileri silme ya da büyük ağırlıkla destekleyen çok örgüt olduğuna göre, Leninilerin katılmayacağı, özgür bir tartışmanın yürümeyeceği bir kongre TOPLANAMAZ! Tüzüğü en burjuvaca çiğneyerek Politik Büro kararıyla(!) Merkez Komiteden çıkarılan Merkez Komitesi üyelerinin (bir Merkez Komite üyesini ancak Merkez Komitesi Plenumu MK üyelüğünden çıkarabilir, o durumda da o MK üyesinin çıkarılışının kongreye sunulması gereği ve onun da kendini kongrede savunması hakkı vardır) (bunlar yapılmadan Politik Büro kararıyla "çıkarılan" üye MK üyesidir, öyle görev görmektedir) katılmayacağı bir kongre TOPLANAMAZ!

İşte bizim konumumuz böyledir. Buna karşılık, bir yoldaşımızın yazdığı gibi, devrimci durum değil, devrim anı değil, devrim süreci değil, telaş durumu — telaş anı da değil, *telaş süreci* yaşayan oportünistler ne yapıyor? Yukarıda söylediklerimizin hiçbirini yapmadan, "anahtar bendedir", "dağdan gelen bağıdakini kovanmaz" diyerek Leninileri tasfiye ediyor. Yığın örgütlerinde, seçimle işbaşına gelmiş yönetim kurullarına işten el çektiyor. Ne hakla? Yoldaşlarımızı, *İşçinin Sesi'ni savunuyor diye örgütlerden atarak polise ihbar* ediyor, servislerin eline atıyor.

Bunun adı demokratik merkeziyetçilik, parti disiplini değil "LİKİ-

İşçinin Sesi'nin 6 Aralık 1979 tarihli 113-114. sayısında sergilenen:

Tarihsiz ve talihsiz MK bildirisi

"Sol oportünist Fraksiyoncu Akımla İdeolojik-Politik Savaşın İlk Çerçevesi:

Söz konusu akım, küçük burjuva, "sol" oportünist, serüvenci, milliyetçi bir akımdır. Bu akımın yandaşları parti düşmanı bir fraksiyon oluşturmuş ve şimdiden egemen güçlerin aracı durumuna gelmişlerdir.

Bu akım, objektif gerçekleri, subjektivist bir yaklaşımla çarpıtıyor. Bu yaklaşım, pratik tutumda voluntarizme, politikada serüvencilığe gidiyor. Dogmatik ve eklektik bir yöntem kullanıyor. Marksizm-Leninizmin tek tezlerini tarihsel olmayan bir anlayışla alıp kullanıyor. Çarpıtıyor. Sonuçta sözde devrimci, özünde "sol" sekte, anti-Leninci konumlara dönüyor. Başka "sol" akımlarla (Maoculuk, anarşizm, Troçkizm gibi) bazı ortak özellikler gösteriyor.

1. Devrimci durum saptaması yanlış. Devrimci durumun özelliklerinin diyalektik bütünlüğü göz ardı ediliyor. Devrimci durumun ana göstergesi olan yığın eylemliliğinin yerine faşist, terörist saldırıları geçiriyor. Devrimci durum analizinde dış politik etkenleri hesaba katmıyor. Devrimci duruma yol açabilecek bugünkü ortamı devrimci durumun yerine koyuyor. Bu ortamın görevlerini, devrimci durumun görevleriyle karıştırıyor.

Devrimci durumun ortaya çıkmasında, subjektif faktörün belirleyici değil ama, önemli bir faktör olduğu göz ardı edilmemelidir. Öte yandan "sol" oportünist, fraksiyoncu akımın

yaptığı gibi, subjektif faktör, yalnız partiye indirgenmemelidir.

2. Faşizm tehlikesini çözümlemesi yanlıştır. Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ülkelerde faşizmin kaynağı yalnız iç etkenler değil, özellikle emperyalizmdir. Faşizm tehlikesinin her zaman devrimci durumun bir parçası olduğu görüşü yanlıştır. Sonra, Türkiye'de kapitalizmin gelişme düzeyi abartılıyor. Devlet tekel kapitalizminin sistem olarak egemen olduğu varsayımı öne sürülüyor.

3. Yapısal ikilem olarak ileri sürülen "ya faşizm ya devrim" sloganı yanlıştır. Faşizmin geriletmesi, demokratik özgürlüklerin korunması ve geriletmesi göz ardı ediliyor.

4. Bu küçük burjuva akım, işçi sınıfına, halkımıza güvenmiyor. Öğrenci gençlik, aydın kesimi temel güç görüyor.

5. TKP ile TİP ve TSİP arasındaki eylem birliğinin zorunluluğunu yadsıyor. İdeolojik savaş maskesi altında eylem birliği politikasına saldırıyor. "Sol" sekte bir tutum alıyor.

6. Sınıfsal bağlaşıklığı politik güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin karşısına koyuyor. İkincisini tümünden yadsıyor. Orta katmanlarla, ulusal, tekelci olmayan burjuvazi ile eylem ve cephe birliği olasılığını görmüyor. Böylelikle bağlaşıklık, cephe sorununu daraltıyor, ya da atıyor.

7. Öncüyü, yığınlardan kopuk savaşa sürmek görüşünü savunuyor. Can güvenliği komitelerini çarpıtıyor, serüvencilığe yol açıyor. Provokas-

yonlara ortam hazırlıyor.

Fraksiyoncu akımın çıkışı, zor bir dönemde partiye yönelen hıyanet saldırısıdır. Eleştiri özgürlüğü adı altında parti birliğine saldırıyor. İdeolojik birlikle örgütsel birliğin ayrılmazlığını yadsıyor. Komünist partisinde kanatların olabileceği görüşünü yayıyor. Parti disiplini konusunda Lenin'in belli koşullarda ileri sürdüğü görüşleri somut koşullardan soyutluyor, parti disiplinine karşı kullanıyor.

9. Sosyalist ülkelerin barış içinde yanyana yaşama politikasıyla Türkiye'deki sınıf savaşının diyalektik birliğini atlıyor. Sözde proletarya enternasyonalizmine bağlı görünüp, üstü örtülü biçimde SBKP'ye saldırıyor. Dünya komünist hareketinin Marksizm-Leninizmi geliştirici kolektif katkılarını yadsıyor. Lenin'i günümüz dünya komünist hareketinin ortak strateji ve taktiklerinin karşısına çıkarıyor. Komünist hareketin geçmişinde ileri sürülen ve yanlışlığı ortaya konan görüşleri savunuyor. Sovyetler Birliği'nin öncü rolünün değişebileceğini, devrimci merkezin kayması formülü ile vurgulayarak öne sürüyor.

Uluslararası komünist hareketin sorunlarına ayrılıkların derinleştirici, birliğe hizmet etmeyen bir yaklaşımı eğiliyor. Bu tutumla, Avrupa komünizmi gibi revizyonist eğilimlerle ilkesel ideolojik savaşta zorlaştırıyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının devrimci potansiyelini küçümüyor.

DATÖRLÜK”tür. Onların da konumu böyledir.

Onlar, geniş bir cephe halinde gerçek fraksiyonculardır. Onlar, partinin çıkarını değil, kişisel hırslarını başa almış gerçek bölücülerdir.

Onların ne denli burjuva siyasetinin etkisi altında olduklarının, ne denli fraksiyoncu ve bölücü olduklarının bir başka kanıtı da onların *kendi içlerindeki* ilişkilerdir. Leninciler kişilerle uğraşmadan açık bir ideolojik savaşım yürütüyorlar. Buna fraksiyonculuk diyen oportünist-ortacı yelpazesi ne yapıyor? Kendi içinde, bin çeşit Bizans oyunuyla, *enstrizmle*, el altından fraksiyonlar örgütleyip, fraksiyon savaşı yürütüyor.

Örnek mi? Verelim. Oportünist-ortacı yelpazesi ana olarak oportünist ve ortacı olmak üzere ikiye ayrılıyor

ama bu çok genel bir ayrımdır. Anlayış kolaylığı için. Yoksa hem bu iki ana kolun birbirine karşı konumu çok görecelidir (bakıyorsunuz oportünist dediğimiz kesim bir gün bayağı devrimci kesiliyor, demagojik militan oluyor, ortacı dediğimiz kesim bir gün en aşırı oportünist görüşü savunuyor), hem de bu iki ana kol *çeşitli* fraksiyonlara bölüktür. Bu “cephe”de demagojik militanlığın, deniz anası kıvraklığının baş temsilcilerinden *partizan fraksiyonu* vardır. Bu cephede H. Erdal’ın başını çektiği ve hızla eriyen bir başka *ortacı fraksiyon* vardır. Bu cephede *GSB fraksiyonu* vardır. Bu cephede oportünizmin en köklü temsilcisi Ahmet Saydan fraksiyonu vardır. Bu cephede, sola en yakın, dolayısıyla militanların kafasını karıştırma yönünden en tehlikeli ama en zayıf olan *“eski İngiltere ekibi”*

fraksiyonu vardır. (Sola en yakın olmaları da İTİB eğitimlerinde bazı şeyleri anlayabilmelerinden geliyor herhalde!).

Şimdi soralım, *İşçinin Sesi* hareketinin pırıl pırıl, namuslu, açık ideolojik savaşımı mı fraksiyonculuk, bölücülük? Yoksa bu “illegal” fraksiyonların, teorik görüşlerini, aralarındaki farklılıkları açıkça ortaya koymadan el altından yürüttükleri çekişme mi fraksiyonculuk, bölücülük? Evet, onların yaptığı fraksiyonculuk, bölücülük; likidatörlüktür.

Bu fraksiyonlar partimize kapıkulluğu, hile, yalan getiriyorlar. Bu fraksiyonlar PARTİMİZİ ÇÜRÜTÜ-YORLAR.

Yoldaşlar, bunlara bugüne dek oportünist, kuyrukçu, pasifist, menşevik v.b. dedik. Doğru ama

yetersiz. Bundan sonra bu yelpazeye “likidatörler” diyeceğiz. Partimizdeki ayrım likidatör-komünist ayrımıdır.

Gördüğümüz gibi, yazımızda değindiğimiz iki oluşum birbirini tamamlayan, birbirini destekleyen, biri ötekine değişen, biri birinin yerine geçen *aynı olgunun* iki yönüdür. Gizli TKP’nin deşifre yönetime sahipliği sonucunda ortaya çıkan burjuvaziyle uyuşma olgusuyla, çeşitli “illegal” fraksiyonlar eliyle partimizi çürütme-leri tek bir oluşumdur.

Komünistler, Leninciler, devrimi gerçekten isteyen yiğitler! Durmayın! Partimizi burjuvazinin eklentisi yapacak bu tehlikeye karşı elele, gönül gönüle çarpışalım! Kavgada yanındakine güven duygusu, yoldaşlık duyguları, yüce komünizmin gelenek-leri yine canlansın! GELECEĞİ TKP-MİZ KURSUN!

İşçinin Sesi’nin 2 Ocak 1980 tarihli 117-118, sayısından:

İdeolojik savaşımı g liştirmeliyiz

R. Yürükoğlu

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi’nin 2. Kongresinde yaptığı bir konuşmada Plehanov, Lenin’i desteklerken şöyle diyor: “Bana İncil’i verin ve bırakın oradan bir cümle alayım, size göstereceğim ki bunu yazan asılmalıdır.” Tam da bizim oportünistlerimiz için söylenmiş. Yapabildikleri budur, yapabilecekleri de bu olacaktır.

Radyo bağıyor. “Yürükoğlu, anti-TKP olduğunu ilan etti!” Nerede, nasıl? Bir okuyucumuz, biz oportünizme karşı olduğumuz için anti-TKP’yiz, TKP’ye değil, oportünizme karşıyız demiş. Biz de bunu her görüşe yer verdiğimiz açıkça belirttiğimiz mektuplar köşesinde basmışız.

Zaradof’un görüşlerini çarpıtmışız! Neden? Zaradof’un devrimci durumun göstergesi olarak değerlendirdiği toplumsal anarşiyi sokaktaki teröre eşitlemişiz! (*Savaş Yolu*)

Türkiye Kürdistanı iç sömürgeci diyerek, Türkiye proletaryasının ayrı partilerde örgütlenmesini öneriyormuşuz!

Görüldüğü gibi oportünistlere karşı “ideolojik savaşım” vermek pek kolay değil. Bir oportünist kuyuya taş atmış, bin Leninci zor çıkarmış işi. Ama sürdüreceğiz. Tüm kalpazanlıklarına usanmadan yanıt vereceğiz. Hiç sanılmasın ki bu kısır bir çekişmedir. Hayır, kesinlikle değil. Bugün Türkiye işçi ve devrim hareketinin önündeki *en büyük* engel TKP’nin bu oportünist, likidatör yelpazesidir.

Gerici bir iktidar başa gelmiş, tekelli burjuvazinin devrimci durumda niyetleneceği tek yola açılıyor. Çeşit çeşit gerici yasalarla devleti devrimci sınıflara karşı güçlendirmeye çalışıyor. Tam savaşım günü gelmiş, likidatörler Lenincileri “kalkan” olarak kullanıp, yığınların, militanların dikkatini “*iktidarsızlıklarından*” başka yana çekmeye çalışıyorlar. Bu gerici iktidara, azıtan faşist saldırıya karşı ne öneriyorlar? Ne yapacağız, ne yapıyoruz? Militanlara hangi somut hedefi gösteriyorlar?

Gösterdikleri somut hedef Lenincilerdir! “Ulusal burjuvazi”nin güvenilir bağlaşıkları için bu şaşkıncı değildir. Ankara’da örgütlenen “tasfiye” ettikleri Lenincilerin sayısı 150’yi geçti.

Bandırma’da örgütlerin kapısına kilit vurdular. İzmir’de açık ideolojik tartışma yerine saldırıyı yeğliyorlar.

Yoldaşlar, TKP içindeki oportünizmle *TKP içinde* hesaplaşma öyle görünüyorsa ki uzunca bir süreyi kapsayacaktır. Yurdun dört bir yanından gelen bilgiler, bu hesaplaşmanın giderek kızıştığını gösteriyor. Lenincilerin ilerlemesi, zıplamalar biçiminde, yani belirli bir bölgede büyük bir atılım, sonra yurt çapında kısa bir durulma ve kazanımları kalıplaştırma, ardından bir başka bölgede yeni bir atılım biçiminde gelişiyor. Ankara, Gaziantep-Hatay, Balıkesir-Bandırma olaylarıyla noktalanan gelişim böyle oldu. Şimdi İzmir öne atıldı. Ege ayaklandı. Bunu hiç aralıksız İstanbul’un izleyeceğini söyleyebiliriz. Tüm göstergeler bu yöne işaret ediyor.

Ne var ki yetersizliklerimizi görmeliyiz. Bu sıçramalı ama giderek hızlanan gelişme, büyük ölçüde nesnel koşulların zorlamasıyla gerçekleşiyor. Bundan iki sonuç çıkıyor. Birincisi, Leninci dirilişi çok daha örgütlü, çok daha disiplinli bir düzeye çıkartma zorunluluğudur. İkincisi, tabanda yıldır izlenen oportünist tutuma karşı büyük bir birikim vardır ve tepkisini nasıl yorumlayacağını bilemeyen militanları aydınlatma görevi, hâlâ günün ana görevidir. Genel TKP tabanında tartışma yeni başlıyor. Kararlı ve enerjik bir ideolojik savaşım, şimdilik ne yapacağını bilemeyen, hatta oportünistlerin yanında saf tutmuş militanları devrime kazanacağız.

Kişilerle uğraşmayan bir ideolojik savaşım sonucunda yalnızca militan yoldaşlarımızı değil, çeşitli nedenlerle oportünizmin sözcüsü durumuna düşmüş kişileri bile kazanma olanağı vardır. Olur mu, olmaz mı, bu başka birşey. Biz, üstümüze düşeni yapmak zorundayız. Şunu iyi bilmek gerekir ki, bir komünist kolay yetişmiyor. Hatalarla, yanlışlarla, yenilgilerle, uzun yılların işidir bu.

1979 yılına dek TKP’de oportünizmin belirli bir iç dengesi vardı. Parti tarihinden bir iki görüntü ve bol edebiyatla, militanların az yetişkinliği üstünde oynanarak, belirli bir uyum sürdürülebiliyordu. Çeşitli ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmelerin

olgunlaştırılmasıyla ve Lenincilerin zorlamasıyla, parti içi savaşım 1979 yılında açığa çıktı. Parti içi savaşımın yığınlara götürülmesiyle birlikte, *TKP’deki oportünizmin iç dengesi* bir daha düzelmeye üzere bozuldu. Benzetme yerindeyse TKP’de “oportünizmin genel bunalımı” başladı!

Bu olguyu gereğince değerlendirmemiz gerekir. Artık oportünizmin iç dengesi bozulmuştur. Ne yapsalar, ne yana dönseler, kendi bunalımlarını derinleştirmekten başka sonuç alamayacaklardır. Örnekleymelim.

Yıllardır örgütlerde Lenin okutmadılar. Leninciler bunu eleştirince büyük bir ikiyüzlülükle dönüp şimdi İGD’ye “Lenin okuyalım” diyorlar. Ne kadar güzel! İşaret olsa yol şaşmaz, bilgi olsa göz sapıtmaz demişler. Büyük bir iyiyetle partilerini ve örgütlerini *İşçinin Sesi* denen “düşman” a karşı savunma psikolojisine girmiş militanlar önce Lenin’de işlerine gelmeyi görmeme, işlerine gelen bir iki cümleyi kağıtlara yazma yoluna gideceklerdir. Ama iş burada kalmayacak. Partimizdeki bunalım herkesi, Marksçı-Leninci klasikleri okuyup öğrenmeye itiyor. Niyet etmiş bir komünist için çok kısa zamanda edinilebilecek bir birikimle Lenin’in genel teorisine, Marksizmin devrimci ruhuna ulaştıkça, “düşman”ın kim olduğu çok iyi ortaya çıkacaktır. Oportünizmin bunalımı derinleşecektir.

İkinci bir örnek verelim. Leninciler açık ideolojik savaşa başlayınca, oportünistler önce görmezden geldiler. Sonra “yurt dışında(!) birkaç kişi” dediler. Sonra, “Ankara’da iki kişi”, sonra “Ankara’da bir grup”, sonra “Ankara’nın çoğunluğu ama yalnızca orada” dediler. Ardından öteki iller akmaya başlayınca anladılar ki *50 yıl sürdürdükleri* “ajan-polis” iğrençlikleriyle bu kez bir yere varamayacaklardır. Bu kez, çok utangaç biçimde de olsa ideolojik görüşen yanıtlar başladı. Rahatsızlığı artırmaktan başka işe yaramayınca, Türkiye’deki bir oportünist yöneticinin deyimleriyle “ofansif ideolojik savaş” a başlama kararı aldılar. (Burada bile kuyrukçuluklarını gizleyemiyorlar, ‘ofansif(!)’ ideolojik savaş’. İdeolojik tartışma, hele hele savaş ‘ofansif’den başka nasıl olabilir ki?)

Bu kararlarla birlikte, bildiğimiz müthiş bir ideolojik saldırı başladı. Saldırı ne söz, haçlı seferi. Hepimiz çok korktuk. Tüm Leninciler fare deliklerine kaçtılar. İnanç dengeleri bozulmasını diye kulaklarını tıkadılar, gözlerini yumdular.

Ne yapacağız, ne edeceğiz derken bir de baktık *Partizan* klüğünün yöneticileri çıkan yazıları ve yazarları şiddetle eleştiriyorlar, H. Erdal’ı ad vererek eleştiriyorlar, onların güçlü olduğu İstanbul’da, Eskişehir’de ve bazı başka yerlerde açıktan disiplin ayaklar altına alınıyor(!) ve “İ. Bilen eleştirilmelidir” sözleri ortalıkta doluyor.

O zaman anladık ki, oportünistlerin Lenincilerle ideolojik tartışmaya girişmeleri, onların bunalımını derinleştirecek ve onları sonunda çökretecek *ana halkadır*. Onlar bir oportünist yelpazeden bir adım öteye değillerdir. Çeşit çeşit küçük burjuva klik var. Tüm “cephe” adına çıkan ideolojik bir yazı, Lenincilerin ateşi altında, kendi farklılaşmalarını derinleştirmekten başka sonuç vermez.

Oportünizmin “yapay denge”si bir daha geri gelmemek üzere bozulmuştur. Yapılacak şey ideolojik savaşımı yükseltmek ve oportünistleri KONGRE toplamaya zorlamaktır.

Bazı yoldaşlar “biz kongre toplayalım” diyorlar. Bu görüş kesinlikle zararlıdır. Biz bölücü değiliz. Kongreye gideceğiz, orada hesaplaşacağız.

Kongreye çağırmaslarsa, düzmece bir kongre toplarlarsa vb. sorular (ki hepside büyük olasılık taşımaktadır) üstüne, yani ancak yaşayarak göreceğimiz gelişmeler üstüne bugünkü tutumumuz belirlenmez. Yapılacak şey, bugünün savaşım odakları çevresinde seferber olmak ve yarının getirebileceği olasılıklar için de önlemler almaktır.

Bugünün iki birbirinden ayrılmaz hedefi, oportünizmi militanlara ve yığınlara teşhir ve KONGRE’dir.

Bu iki hedef de ancak *örgütlü* bir savaşım ile gerçekleştirilebilir. Bal bal demekle ağız tatlanmaz, savaşımı daha da hızlandıralım.

Doğru fikirler, kağıt üstünde çok birşey değildir. İşçi taburları, yığınlar benimsedi mi, önüne geçilmez nesnel bir güç olur.

İşçinin Sesi'nin 6 Şubat tarihli 122. sayısından: (yer darlığı nedeniyle kısaltarak verebiliyoruz.)

Toplumsal gelişmeler v savaşımlarımızın anlam

R. Yürükoğlu

Son günlerde iki soru, azımsanmayacak sayıda yoldaşımızın kafasını meşgul ediyor. Birinci soru: “Türkiye’de devrimci durum yükseliyor, yığınların hareketlenmesi artıyor. Biz ise işin başındayız. Devrimci durumun görevlerini yerine getirebilecek miyiz? Bunu yapabilece zamanımız var mı?” İkinci soru: “Herşeye rağmen kapitalizm hızla geliyor. Türkiye hızla emperyalistleşiyor. Bir iki yıl içinde burjuvazi bunalımı tersinden çözebilir. Bu süre içinde devrimi yapabilecek miyiz?”

Birinci soru, büyük bir toplumsal patlama kaçınılmazdır diyor. İkinci soru, bir-iki yıl içinde böyle bir patlama olmazsa, burjuvazi sorunu çözebilir diyor, birinci sorunun bıraktığı yerden akıl yürütmeyi sürdürüyor. Ama ikisi de aynı soruda birleşiyor: Yapabilecek miyiz? Zamanımız var mı?

İşte bizim katılmadığımız nokta burasıdır. “Zamanımız var mı?” sorusu, bizim soracağımız soru olmaz. Toplumsal gelişmeyle, kendi örgütsel ve siyasal gelişmemizle sözleşme mi imzalayacağız? “Zamanımız yok” dersek ne yapacağız? Evimize mi gideceğiz? Oportünistlerle mi uzlaşacağız? Yoksa güçlü gözükten ama içi kof “solcu” guruplardan biri gibi mi olacağız? Görüldüğü gibi, bu sorunun pratik bir anlamı yoktur.

Komünist hareket yeterince güçlenmeden bir toplumsal patlama gelirse komünistlerin ne yapacağı açıktır. Bu patlama erkendir, yenilecek diyerek sıcak odalarına kapanmak oportünistlerin işidir. Erken de olsa, yenilecek de olsa komünistler, işçinin, emekçinin elini bırakmayacaktır. Bire dek siperde olacaktır.

Türkiye’nin emperyalistleşme sürecini de bugünün ileri-kapitalist ülkelerinin geçmişiyle karıştırmayalım. Onlar emperyalistleşme yoluyla iç savaşı, kapitalizmin yıkımını önlediler (daha doğrusu geciktirdiler) ama bu Türkiye için geçerli değildir. Dünya emperyalist sisteminin bugünkü gelişme aşamasında içinde bulunduğu kapitalist ilişkiler düzeyi açısından emperyalistleşmekte olan ülkeler sorunlarını bu yoldan çözemezler. Bu gerçeğe, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye’de değinmiştir.*

Bugün emperyalistleşmekte olan ülkelerin (geçiş kuşağı ülkelerinin) başında şu ülkeler yer alıyor: Tayvan, Güney Kore, Hong Kong, İspanya, Singapur, Meksika, Brezilya, Portekiz, Yunanistan, Arjantin, Türkiye, Hindistan, Pakistan.

Bu ülkelerin emperyalist ülkelerle olan ilişkilerine bakınca neler görüyoruz? En başta görüyoruz ki, bazı endüstri dallarında ağırlık, öncülük giderek geçiş kuşağı ülkelere geçiyor. Örneğin, tekstil, gemi yapımı ve çelik endüstrisi. Bu üç endüstri de Batı’nın tarihteki endüstrileşmesini sağlamış kilit endüstrilerdir. Şimdi, orta gelişmiş kapitalist ülkelerin endüstri devrimini sağlıyor. Ama bu gelişme, emperyalist ülkelerin rızası dışında olmuyor. Tersine ileri-kapitalist-emperyalist ülkeler son 10 yıldır

bu dallardaki yatırımlarını kısıyorlar ve tüm ekonominin ağırlığını elektronik endüstrisine kaydırıyorlar. Batıdaki endüstri devrimi sırasında kapitalizmi sırtında taşıyan üç endüstri dalı tekstil, gemi yapımı ve çelik olabilir. Bugün kapitalizmi dünya ölçüsünde sırtında taşıyan elektronik endüstrisidir. Bugün göreceli olarak emek yoğun endüstriler geçiş kuşağına kayarken, teknoloji yoğun endüstriler sağlam biçimde emperyalist ülkelerin elindedir.

Bunun sonucunda geçiş kuşağı ülkelerinin emperyalizme bağımlılığı sürüyor. Dış ödemeler dengesi bu savı doğruluyor. Örneğin OECD ülkelerinin 9 geçiş kuşağı ülkesine yaptığı ihracattan elde ettiği net ticaret artışı 1970’de 9 milyar dolar iken, bu miktar 1978’de 15 milyar dolar olmuştur. Aynı ülkelerden yaptığı ithalat ise toplam ithalatın yüzde 5-10’unu aşmıyor.

Emperyalist ülkeler, geçiş kuşağına yaptığı ihracatla, onlardan yaptığı ithalatın neden olduğu işgücü kaybindan daha fazla iş yaratıyorlar. Bu şekilde 1977 yılında Japonya 256 bin, İtalya 41 bin, Almanya 31 bin net işçi kullanımını fazlası kazanmıştır.

Türkiye işgal ettiği Kıbrıs’ın 1/3’ünü sömürgeleştiriyor. Bugün orada göstermelik bir hükümetin varlığına bakarak, “Türk kesimi”ne Türkiye’nin yarı sömürgesi diyebiliriz. Ama bu, büyük ölçüde uluslararası ortamı nedeniyle. Yoksa, işgal bölgesinin ekonomisi Türkiye’ye sıkıca bağlanmıştır.

Yine Türkiye son yıllarda hızla dışarıya, islam ülkelerine açılıyor. İştahlar kabarmıştır. *Financial Times’in* 21 Ocak 1980 tarihli “Türkiye eki”nde Koç gurubunun verdiği ilan çok anlamlıdır. Koç’un ilanı şöyledir: “Son çeyrek yüzyılda Koç, gelişen bir ülkede endüstriyel sorunlarla başedebilme yolunda kendi tekniklerini geliştirmiştir. Aynı zamanda batı teknoloji ve know-how’ının katkısını da şükranla tanırız. Şimdi, bizim katkımızı yapmamızın zamanıdır. Kendi deneyimlerimize dayanarak, yeni gelişen ülkelere ileri fakat uygun teknoloji uygulamanın özel sorunlarına sempati duyan bir anlayışla yanışın sunuyoruz. Sorunlarınızı anlayan bir ortağa gereksininiz varsa konuşmaya hazırız.”

Görüyor musunuz Koç ne denli açık konuşuyor?

Ne var ki, bu gelişmeler sorunları çözmekten çok uzaktır. 15 Ağustos 1979 tarihli *İşçinin Sesi’nin* 101. sayısında “enflasyon %70’in üstünde, işsizlik %20’nin üstünde. Endüstri yarım kapasiteyle çalışıyor. Siyasal cinayetlerin sayısı günde 3-5’e vardı.” demistik. Aradan 6 ay geçti. Bugün enflasyon %100, işsizlik %25, endüstri kapasitesi %45-50. Siyasal cinayetlerin sayısı günde 6-8 oldu.

1978’de Türkiye’nin ithalatı 2,17 milyar dolar oldu. Oysa ihracatı 1,19 milyar dolarda kaldı.

Derin bir enerji bunalımı vardır. ...

Endüstri yatırımları giderek düşmektedir. ...

Finans-kapitalin önemli bir kurtuluş kapısı olarak gördüğü yabancı

sermaye de bir türlü gelmiyor. Örneğin 1975’te 154 milyon dolar olan yabancı sermaye yatırımları 1978’de 47 milyon dolara düştü. 1979’un ilk 7 ayında ise ancak 15,4 milyon dolar oldu. Şimdi, Demirel hükümeti dış borçları Türk lirasıyla ödemeyi, bu parayla da Türkiye şirketlerini satın almalarını ya da yatırım yapmalarını öneriyor. Bu yola gitsinler diye her kolaylığı sağlıyor. Ekonomik önlemler yanında, baskıcı, faşizan siyasal önlemler alıyor. Bir yanda ithalat vergisini %1’e düşürüp, her çeşit ithalatı serbest bırakırken, öte yanda devleti faşistleştiriyor. “disiplini” sağlamaya çalışıyor. Böylece finans-kapital ülkeyi soktuğu yıkımı, emperyalizme daha fazla bağlanarak çözmeyi amaçlıyor.

Emperyalist basın uzun bir süredir Türkiye için kaçakçılığın yasallaştırılmasını savunuyor. Emperyalist basının “paralel ekonomi” adını taktığı kaçakçılıktan Türkiye’ye yılda en az 4 milyar dolar giriyor. ...

Bu, yılda en az 4 milyar dolarlık kaçakçılık geliri, 1983 için öngörülen dış ödemeler dengesi açığını rahatça karşılıyor. Demirel’in son açıkladığı “önlemler”, bu gerçekleri ve emperyalistlerin önerisini dikkate aldığını gösteriyor. İthalat vergisi %1! Özel işletmeler kendi petrollerini kendileri ithal edebilecekler! (Önceden de ithal ediyorlardı, tankerler Kumkapiya dayanıyordu ama kaçak olarak)

Ne var ki, “paralel ekonomi”yi “resmi ekonomi”ye dönüştürme çabaları kendi açmazını içinde taşıyor. Ne denli elverişli koşullar tanınırsa tanınır, kaçakçılığı her yasallaştırma girişimi bu işlemlerin daralmasını da birlikte getirir. En iyimser olasılıkla olacak olan kaçakçılığın daralması (yani üstüne hesap yapılan gelirin daralması) ya da daha derinlere gizlenmesidir. Ayrıca her iki piyasa birden, dolaşan döviz miktarı, yine de yetersizdir. Sonra, kaçakçılıkla giren madde, bir üst düzeyde kendi gereksinimini de beraberinde getiriyor.

Siyasal terör son 5 yılda sürekli ve hızla artan bir eğri çizmektedir. ... Bunun adı da “tırmanan iç savaş”tır.

Türkiye bugün işte böyle bir durumdadır. Yanlış teorileri asıl çökertecek güç yaşamın kendisidir. Ve yaşam tüm oportünist basitlikleri yerle bir ediyor. Türkiye’de devrimci durum vardır. Ağırlaşıyor. İşçi hareketi yeniden militanlaşıyor. Öğrenci hareketi yayılıyor, işçi hareketinin desteğine koşuyor. Oportünistler Kahramanmaraş kırımının yıldönümünde İzmir’de yaptıkları gibi olayları pencereden izliyorlar. Devrim hareketinin başında militan proleter sosyalizmi yürümediğinden çeşitli “sol” eğilimler savaşıma yeni katılanların çoğunluğunu toparlıyor. Bu “sol” eğilimler, özünde küçük burjuva devrimciliği olduğundan kadrolaşmıyor da. Yeni gelen kadar gideni oluyor. Türkiye devrimci güçleri büyük bir dağılım içinde. Sınanmış, denenmiş, geniş çevreler üstünde saygınlığı olan bir kurmay kadrosu yoktur. Gericiliğin en büyük üstünlüğü buradadır.

Böyle bir ortamda Lenincilerin durumu nedir?

Bazı yoldaşlar, madem TKP’de durum böyleydi, Yürükoğlu kavgayı açığa çıkarmadan önce Türkiye’de gizli den örgütlenmeliydi diyorlar. Bu ilkesel, moral ve tarihsel açıdan doğru olmayan bir düşüncedir.

Bir kez, Leninciler komplocu, entrist değildir. Parti içinde kavgayı açığa çıkarmadan örgütlenmek klikçi-Bizansçı oportünistlerin işidir. Yıllardır çeşitli klikler bunu yapıyor.

İkincisi böyle bir davranış, komünist morali çiğnemek olurdu. Böyle gebelik taşıyan kadrolar uzun maratonu bitiremez.

Üçüncüsü, bu düşünce tarihsel gelişmeler açısından da yanlıştır. Her gelişmenin bir mantığı vardır. Sanki böyle Leninci kadrolar vardı da biz işe koşmadık. Bugün Leninci saflarda olan yığınla yoldaş 6 ay önce böyle düşünmüyordu. Onları Leninizmin bayrağı altında toplayan açık savaşım olmuştur.

Bugün çok çeşitli zorluklarımız vardır. Çok çeşitli de söz mü, her alanda zorluklarımız vardır. Nicelik olarak, parasal açıdan, örgütlenme ve siyasal taktikleri her yerde aynı uygulama açısından oportünistlerden daha gerideyiz. Bürokratik disipline başkaldırarak açık tartışma içinde birleşmiş komünistler olarak, doğaldır ki disiplin anlayışımız ve uygulayışımızda eksiklikler vardır. Oportünizme aşırı nefret ve oportünistlerin uygulamalarından tikslenme bazı yoldaşlarımızı bazı doğruları da elinin tersiyle itmeye götürüyor. Siyasal polise karşı savunma düzeyimiz düşüktür. Genel olarak TKP’de konspirasyon komik bir ilkel-artizanlık düzeyindedir, bunu herkes biliyor. Ama burjuvazinin 5. kolu oportünistler için durum farklı. Leninciler için farklıdır. Ne dediğimizi Ankara, İzmir, Hatay, Gaziantep, Manisa, Aydın’daki yoldaşlar iyi anlayacaktır.

Tüm bu eksiklikler karşısında üç temel artımız vardır. Türkiye’nin ekonomik-toplumsal ortamı bizden yanadır. Şablonculuktan uzak, Türkiye gerçeklerini çözümleyebilen tutarlı bir Leninci ideolojimiz vardır. Üstümüze düşen görevleri yapmaya niyetimiz ve cesaretimiz vardır.

Görüşlerimize katılınsınlar, katılmasınlar, tüm devrimci hareketlerin bizi açık sözlü, sözünün eri güvenilir bir hareket olarak değerlendirmesinin nedeni bu özelliklerimizdir. Tüm güçlüklerin üstesinden geliriz, yeter ki dostta, düşmanda saygı uyandıran bir hareket olabilmemizi sağlayan bu özelliklerimizi gün güne daha da geliştirelim.

Komünistler, halkımıza sömürünün, kulluğun olmadığı bir dünyanın yolunu gösteriyorlar. Komünistler, Türkiye’de barışçıl yollardan bir devrimin olanağı olmadığını biliyorlar. Bugün dövüşmeyen, yarın da dövüşmeyecektir diyorlar. Komünistler vargüçleriyle işçi sınıfını iktidara hazırlıyorlar. Gelişmeler ne yöne olursa olsun bu çabalar boşa gitmeyecektir. İşçimizin, köylümüzün kurtuluşu bu çabalar üstünde yükseliyor.

Onun için yoldaşlar, sorumuz “zamanımız var mı?” değil, “belirli bir zamana daha, daha, daha fazla çalışmayı nasıl sığdırabiliriz”dir.

Tarih bizden yanadır.

(Baştarafı 13. sayfada)

bilinmektedir. Erdemir'de yaşanan olaylar ortada. Otomobil-İş'in çoğunlukta olduğunu tesbit eden mahkeme heyeti başkanı dahi, baskı altına alınıp, verdiği karardan ANAP milletvekilleri ve bakanlıkça döndürülmüştür.

"Baskılara teslim olalım" diyenler çıkabilir. Mevcut şartların dayatmasıyla oluşturulacak birlikliklerin, adı "birlik" değildir. Bu ilkesizliktir. Hele hele, kayıtsız şartsız Türk Metal'e gitmenin adı iltihaktır. İşçi sınıfının birliği, iltihaklarla sağlanamaz. Üğrunda mücadele ettiğimiz ilkeler vardır. Biz bu ilkelerden, vazgeçemeyiz. Kaldı ki, sendikal birlik sadece işkolumuzda da tartışılmamaktadır. Bugün, Türk-İş bünyesinde de, aynı işkolunda birden fazla sendika vardır. Yine bilinmektedir ki, bugün siyasi iktidar Hak-İş'i alternatif konfederasyon konumuna getirmeye çalışmaktadır.

Ayrıca, Otomobil-İş sendikası 10'uncu Genel Kurulu'nda da "Türk-İş'e katılma" kararı alınmadı. Türk-İş'te birlik tezini savunan delegelerin görüşleri, Genel Kurulu oluşturan delegeler tarafından onay bulmadı. Genel Kurul kararlarında, konuya ilişkin tavrı şu şekilde yer alır: "Genel kurulumuz; demokrasinin, işçi hak ve özgürlüklerinin geriletmesine göz yuman Türk-İş yönetiminin değiştirilmesi için, yürütülen mücadelenin desteklenmesini ve sendikal birliğin sağlanması için, her türlü çabayı göstermeyi karar altına alır." Buradan "Türk-İş'te birlik sağlanmalıdır" şeklinde bir anlam da çıkartılamaz.

Türk Metal'in bugün nicel olarak daha fazla olması konusunda, baskıların ardına sığınmakta olmaz tabii. Bizlerin hiç mi eksikliği yok? Elbette var. Bizce, en önemli eksiklik, birden bire büyüyen bir sendikanın kendini yenileyememesi, gelişen ve değişen şartlara kendini uyarlayamamasıdır. Baskılara, işten atılmalara karşı gerekli etkinliğin sağlanamaması ve en önemlisi çok kısa bir süre içinde iç hesaplaşmaya gidilmesidir. Bu önemli örgütlenmelerin olduğu sırada sendika yöneticileri koltuk kavgasına düştüler. Bu kavgadan kârılı çıkan, geçmişteki gurupçu tavırları ile tanınanların aynı tutumu ve sekterlikleri, iç örgütlenmede bazı zaafı berabere getirdi. Sosyalist güçlere ve sınıf-kitle sendikacılığının savunan sendikalarla oluşturulabilecek geniş eylem birliklikleri olmasına rağmen; Otomobil-İş yöneticileri, kendi bünyelerindeki devrimci potansiyeli bile harekete geçiremediler. Hatta tasfiyelere yöneldiler, sendikal demokrasiyi zaafa uğrattılar.

Ama yine de, bütün bunların aşılmasının maddi zemini vardır. Otomobil-İş'te güçlü bir muhalefet potansiyeli de mevcuttur. Yapılacak iş, tüm muhalefet güçlerini asgari bir program etrafında toplamaktır. İşyeri bazında kalıcı örgütlenmelere gitmek, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığını, ilkelerini hayata geçirebilecek yapılamalar oluşturmaktadır. Yoksa hangi sendikada olursak olalım sonuçta yine hüsrana bizleri bekler. Bugün olduğu gibi, bazı arkadaşların, "lanet olsun bu sendikada sendikal demokrasi işlemez" deyip başka arayışlar içine girmesi kaçınılmaz olur.

SERVET BAYKAN

DYF-İŞ'te sarı sendikacıların sahtekarlıklarına karşı mücadele ilerliyor.

Yine sahtekarca düzenlenmiş bir genel kurul geliyor

DYF-İŞ'te sarı sendikacılığın cenazesi kalkacak mı?

Demiryolu İşçileri Federasyonu (DYF-İŞ) sendikasında sarı sendikacılık ve işveren birlikliği yeni hamleler yapıyor.

Geçen yıl tam grev aşamasında, işverenle sürpriz bir anlaşma sağlayarak, işçilerin büyük tepkilerine neden olan genel merkez, sendika içinde bir takım operasyonları, işverenle birlikte sürdürmüştü. Toplu sözleşmenin imzalanma biçimine karşı çıkan ve alınan hakları yeterli görmeyen işçiler bazı şubelerin öncülüğünde yoğun bir protesto kampanyası başlatmışlardı. Sendika merkezine telgraflar, siyah çelenkler bırakılmış, genel merkez yöneticilerinin istifaları istenmişti. Genel merkezden sözleşmeye imza atmayan genel sekreter Muhittin Yılmaz, Haydarpaşa şubesi, Eskişehir şubesi, İstanbul şubesi, genel merkez yönetiminin boy hedefi haline gelmişlerdi. İstanbul şube başkanı Zafer Boyar "sözleşmeyi protesto ediyorum" diyerek sendikal mücadeleye veda etmişti. Eğer merkez kongresinde genel başkanlığa aday olsa kesin seçilme şansı bulunan Boyar'ın istifası işçiler arasında "kaçış" olarak nitelendirilmişti. Toplu sözleşmeden hemen sonra Eskişehir şubesi de istifa modasına uymuş, bir olağanüstü genel kurul yaşamıştı.

Muhalefet yapıyorum diye kendi elini ayağını doğrayan, sendika içi muhalefet, sonunda Haydarpaşa şubesini genel merkez karşısında tek kalan şube durumuna getirdi. Genel merkezin işverenle ortak operasyonları da buradan başladı. Genel

İşverende ortak hareket edenin her zaman kazanacağı gibi bir kural yok. TCDD Ölüm Yardım Derneği'nin kongresindeki açıklık ve enerjiyi gösterebilirse, muhalefet, DYF-İŞ'te de sarı sendikacılığın cenazesini kaldırabilir.

merkez, şube yöneticilerini Şivas'a, Diyarbakır'a sürdürdü. İşyeri temsilcilerini işten çıkarttı. Sonra da şubeyi olağanüstü kongreye götürerek tam bir tasfiyeyi amaçladı. Ama işçiler, 30 Nisan günü yapılan olağanüstü kongreye sahip çıkarak, genel merkeze karşı bir başarı elde ettiler.

Genel merkezdeki Acıdereli ve ekibi, kendisi gibi, işverenle al takke ver külah olmayan genel sekreteri, bir tüzük değişikliğiyle ekarte etmeyi hesapladı. Tüzük değişikliği yaparak genel sekreterlik makamını kaldırmayı, bunun için de bir olağanüstü genel merkez kongresi düzenlemeyi kararlaştırdı. Ancak Türk-İş'in bu işe karşı çıkmasıyla genel sekreter operasyonu durduruldu.

Aynı ekip şimdi başka bir yol denemeye başladı. Genel merkezin dört yöneticisi, kendi aralarında, olağanüstü bir seçimli genel kurul yapmayı kararlaştırıyorlar. Bu kararlarını iki Ankara

gazetesinde sessizce yayınlıyorlar. Ardından genel sekreter Muhittin Yılmaz'ın telefonlarını kestirip, makam otomobilini alıyorlar.

DYF-İŞ'li muhalif işçiler, uzun araştırmalardan sonra, ilan verilen gazetelerden birinin Ankara Ticaret Postası olduğunu bulup genel kurullarının 25-26 Haziran tarihlerinde olacağını öğrenebiliyorlar.

Mayıs ayının ilk yarısında yapılan Adana şubesi olağanüstü kongresinde yaşananlar da sarı sendikacılığın işbirlikçi yüzünü iyice ortaya koydu. Merkezle tam bir "uyum" içinde olan şube yönetimine karşı işçiler muhalefet örgütüyorlar. İmza toplayarak olağanüstü kongre istiyorlar. Kongreden bir hafta önce, muhalefetin başkan adayı olan işçi Çankırı'ya sürgün ediliyor. Muhalefet yeni bir başkan adayı çıkartmanın zorluğunu yaşarken, kongre gelip çatıyor. Ve genel merkez ekibi 6 oy ile kongreyi "kazanıyor".

Son yasa "değişikliklerini" işçi sınıfı reddediyor

İLO kabul etse kaç yazar

Burjuvazinin asıl sorunu yaptığı uyduruk yasal değişiklikleri İLO'ya değil, Türkiye işçi sınıfına kabul ettirememektir. Asıl kavga bu cephede patlak verecektir. Red eylemleri daha şimdiden başladı.

biyatı yaptı: "Orada işçi-işveren ve hükümetin aynı hareket etmesi söz konusu değildir. Birlikte hareket edeceğiz, çünkü ülkemizin ve milletimizin her şeyden evvel çıkarları, saygınlığı ve haysiyeti söz konusudur." (Cumhuriyet, 1 Haziran 1988)

Türk-İş Yönetim Kurulu, Aykut'un sözlerini tepkiyle karşıladı ve yaptığı açıklamada, "kesimlerin delegelerini seçme hakkına sahip olmayan hükümetler, kesimlerin delegelerini ve görüşlerini de denetleme hakkına sahip değildir" dedi.

Böyle çeşitli açıklamalardan sonra, 6 Haziran'da yapılan Applikasyon Komitesi işçi gurubu toplantısında, Türkiye'nin durumu gözden geçirildi. Burada konuşan Houhuys şöyle dedi:

"Geçen dönemlerde bizi yanıltılar.

Şimdi 25-26 Haziran'daki kongre için çalışmalar yapılıyor. Genel Sekreter artık başkan Mehmet Acıdereli'nin karşısına genel başkan adayı olarak çıkacağını açıkladı. Sonuç ne olur?

Şube yönetimlerinde genel merkez etkin. Yıllardır büyük çoğunluğun aynı merkezle ortak işlenmiş suçları var. Ancak delegelerde durum farklı. Onlar merkeze karşı hınçlılar. Bu delegeleri etkisiz bırakma görevi işverene bırakılmış. İşyerinde, atelyelerde açık açık genel merkezi eleştiren işçiler işveren tarafından sürgün listesine alınıyor. Eğer muhalefet bu baskı zincirini kırabilirse, yıllanmış sarı sendika ağalarını bu kongrede devirebilir.

İşverenle ortak hareket edenin her zaman kazanacağı gibi bir kural yok. Demiryolu işçileri bunu, 28 Mayıs'ta yaşadıkları bir dernek kongresinde gördüler. Demiryolu çalışanlarının bir yardımlaşma sandığı var. Adı: TCDD Ölüm Yardım Derneği. Bu derneğin kongresine bütün demiryolu çalışanları katılıyor. Yani işveren temsilcileri de derneğin üyesi. Sendikanın genel merkezi buraya bir aday çıkartıyor. Karşısında da genel sekreter Muhittin Yılmaz var. Muhalefet genel sekreteri destekliyor. İşveren temsilcileriyle genel merkez de diğer adayı. Sonuç: Muhittin Yılmaz dernek başkanı seçiliyor.

TCDD Ölüm Yardım Derneği'nin kongresindeki açıklık ve enerjiyi gösterebilirse, muhalefet, DYF-İŞ'te de sarı sendikacılığın cenazesini kaldırabilir.

Mekin Barutçu, İstanbul

cezaevidir, hiçbir şey yapamaz. Ancak sözleşmeye uyulması uyarısında bulunabilir."

Aykut'un daha önceki söylediklerinden yüzseksen derece geri dönmesi o kadar komik kaçtı ki, Ergun Göze bile, "olmadı pilav çevir lapaya" diye bakanla alay ediyor ve şöyle diyor:

"Şimdi Sayın Bakan açıklama yapıyor... 'sadece biz değil, İngiltere gibi ülkeler de gündemde var' diyerek teselli veriyor... Daha da ileri gidiyor ve 'gündeme alınmamızın hiçbir ehemmiyeti yoktur' diyor... Peki öyleydi de daha önceleri niçin o kadar âlâ-yı valâ ile İLO'nun bizi gündeme almayacağını 'önemle, ehemmiyetle' ilan ediyordunuz?" (Tercüman, 11 Haziran 1988)

İLO macerasının sonu ne oldu, henüz o belli değil. Ama burjuvazinin asıl sorunu yaptığı uyduruk yasal değişiklikleri İLO'ya değil, Türkiye işçi sınıfına kabul ettirememektir. Asıl kavga bu cephede patlak verecektir. Red eylemleri daha şimdiden başladı.

Hüsam Kuzgun

